

**Dažnai užduodami klausimai
Europos prisitaikymo prie globalizacijos
padarinių fondas
atleistiems darbuotojams
(EGF)
2021–2027 m.**

2021 m. lapkričio mėn.

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas atleistiems darbuotojams (EGF)

Dažnai užduodami klausimai

Atsakomybės apribojimas.....	5
Susiję dokumentai.....	5
Paraiškos forma	5
Galutinės ataskaitos struktūra ir rengimo gairės (išlaidas pagrindžianti suvestinė).....	6
Terminai, kuriais įvardijami darbų pradžią darbuotojai	6
1. PAREIŠKĖJAI.....	6
1.1. Klausimas. Kas gali teikti paraiškas EGF paramai gauti?	6
1.2. Klausimas. Ar regionas arba kitas subjektas galėtų atstovauti valstybei narei siekiant pateikti paraišką EGF paramai gauti?.....	6
2. PRIEŽASTINIAI ĮVYKIAI	6
2.1. Klausimas. Ar valstybės narės turi pateikti įrodymų, susijusių su atleidimų priežastimi?	6
3. ATLEIDIMAI IŠ DARBO	7
3.1. Klausimas. Kada iš darbo atleistas darbuotojas galima įtraukti į minimalų 200 atleistų darbuotojų skaičių, nustatytą EGF reglamente?	7
3.2. Klausimas. Ar į bendrą minimalų bent 200 atleistų darbuotojų skaičių galima įtraukti laikinuosius darbuotojus, dirbusius įmonėje, iš kurios atleisti darbuotojai?	7
3.3. Klausimas. Kokius savarankiškai dirbančius asmenis galima įtraukti į bendrą minimalų 200 atleistų darbuotojų skaičių?	7
3.4. Klausimas. EGF lėšos gali būti nemobilizuojamos, jei dėl valstybių narių biudžeto mažinimo atleidžiami viešojo sektoriaus darbuotojai. Ar šis apribojimas taip pat taikomas atleistiems darbuotojams iš įmonių, teikiančių paslaugas arba tiekiančių prekes viešosiomis lėšomis finansuojamiems subjektams, nukentėjusiems nuo biudžeto mažinimo?	8
3.5. Klausimas. Ar į minimalų 200 atleistų darbuotojų skaičių galima įtraukti tuos darbuotojus, kurie pareiškė norą anksčiau išeiti į pensiją arba savo noru išeiti iš darbo?	8
3.6. Klausimas. Kaip apibrėžiama įmonės buvimo vieta, jeigu ji turi darbo vietų keliuose valstybės narės regionuose?	8
3.7. Klausimas. Kaip būtų galima parengti bendrą dviejų arba daugiau valstybių narių paraišką, kai dėl to paties reiškinio darbuotojai atleisti daugiau kaip vienoje valstybėje narėje?	9
3.8. Klausimas. Ar EGF parama gali būti skirta iš mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) atleistiems darbuotojams?	9
3.9. Klausimas. Ar EGF paramą pagal 4 straipsnio 2 dalies a punktą galima teikti pagrindinės įmonės tiekėjų arba nuo jos priklausomų tolesnės gamybos grandies įmonių atleistiems darbuotojams, net jeigu dėl tos pagrindinės įmonės atleistų darbuotojų paraiška nepateikta?.....	9
3.10. Klausimas. Ar valstybė narė gali įtraukti tiekėjų, kurių veikla buvo susijusi ne tik su pagrindine įmone, dėl kurios teikiama EGF paraiška, atleistus darbuotojus?	10

- 3.11. Klausimas. Ar bendrovė ir jos tiekėjai, priklausantys tam pačiam veiklos sektoriui arba įsikūrę tame pačiame NUTS 2 lygio regione, galėtų gauti EGF paramą pagal 4 straipsnio 2 dalies b punktą arba 4 straipsnio 2 dalies c punktą? 10
- 3.12. Klausimas. Ar galima teikti paraišką remiantis 4 straipsnio 2 dalies b punktu, kai visos nurodytos įmonės priklauso tai pačiai bendrovių grupei? 10
- 3.13. Klausimas. Ką reiškia 4 straipsnio 3 dalyje vartojamas žodžių junginys „mažos darbo rinkos“? 10
- 3.14. Klausimas. Ar galite pateikti pavyzdį, ką reikėtų laikyti išskirtinėmis aplinkybėmis pagal 4 straipsnio 4 dalį? 11
- 3.15. Klausimas. Pagal 4 straipsnio 4 dalį parama išskirtinėmis aplinkybėmis negali viršyti 15 proc. metinės ribos. Kodėl? 11
- 3.16. Klausimas. Ar dvylikos savaičių laikotarpis nėra per trumpas, kad būtų galima surinkti informaciją apie visus darbuotojus, kurie galėtų gauti EGF paramą? 11
- 3.17. Klausimas. Ar ataskaitinis laikotarpis, kuriuo skaičiuojama 200 atleistų darbuotojų, gali būti trumpesnis negu 4 ar 6 mėnesiai? 11
- 3.18. Klausimas. Ar valstybė narė gali pateikti paraišką iki savo paraiškoje nurodyto ataskaitinio laikotarpio pabaigos? 11
4. REIKALAVIMUS ATITINKANTYS PARAMOS GAVĖJAI 12
- 4.1. Klausimas. Ką turėtų daryti pavieniai darbuotojai arba savarankiškai dirbantys asmenys, norintys gauti EGF paramą? 12
- 4.2. Klausimas. Ar EGF paramą gali gauti darbuotojai, kurie buvo atleisti prieš 4 arba 6 mėnesių ataskaitinį laikotarpį arba jam pasibaigus? 12
- 4.3. Klausimas. Jeigu atleisti darbuotojai randa naują darbą, ar jie vis vien gali naudotis mokymo (ir kitomis) priemonėmis jų įgyvendinimo laikotarpiu? 12
- 4.4. Klausimas. Pagal 6 straipsnį EGF paramą gali gauti tik tie darbuotojai, kurie buvo atleisti (arba jų darbo sutartis baigėsi ir nebuvo pratęsta). Ar jie gali gauti bedarbio pašalpą? Ar tokios pašalpos jiems nesutrukdytų gauti EGF paramą nedarbo laikotarpiu? 12
- 4.5. Klausimas. Ar darbuotojų, kurie naudojami priemonėmis, gali būti daugiau negu tikslinių darbuotojų? 13
- 4.6. Klausimas. Ar EGF paramą gali gauti kiti bedarbiai asmenys, ne tik tie, kurie išvardyti EGF reglamento 6 straipsnyje? 13
5. PARAIŠKOS. INFORMACIJOS TEIKIMO REIKALAVIMAI 13
- 5.1. Klausimas. Jei paraiška teikiama dėl kelių regionų arba vietovių, ar būtina aprašyti visus, ar tik labiausiai nukentėjusius dėl darbuotojų atleidimo regionus arba vietas? 13
- 5.2. Klausimas. Kokios informacijos reikalaujama pagal 8 straipsnio 7 dalies c punktą dėl rekomendacijų, pateiktų pokyčiams ir restruktūrizavimui numatyti skirtoje ES kokybės sistemoje? 13
- 5.3. Klausimas. Kokią informaciją apie konsultavimosi su socialiniais partneriais tvarką reikia pateikti pagal 8 straipsnio 7 dalies k punktą? 14
- 5.4. Klausimas. Ar individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas, kaip antai mokymo arba konsultavimo paslaugas, gali pagal sutartis teikti įgyvendinimo įstaigos, kurioms valstybė narė sumokėtų dalį EGF paramos sumos? 14
- 5.5. Klausimas. Kas nagrinėja pateiktą paraišką EGF paramai gauti ir prie jos pridėtus dokumentus? 15

5.6.	Klausimas. Ar valstybės narės gali kreiptis į Komisijos darbuotojus ir su jais aptarti savo galimas paraiškas arba rengiamas paraiškas?	15
5.7.	Klausimas. Kokį vaidmenį atlieka kiekvienos valstybės narės EGF kontaktinis asmuo?	15
6.	PARAIŠKOS. PRIEMONĖS	15
6.1.	Klausimas. Ar reglamente nustatytos priemonės, kurios turėtų būti suderinto individualiems poreikiams pritaikytų paslaugų paketo dalis?	15
6.2.	Klausimas. Kiek priemonių sudaro paketą?	15
6.3.	Klausimas. Ką reiškia 7 straipsnio 2 dalies a punkto žodžiai „bendradarbiavimo veikla“?	15
7.	LAIKAS IR TRUKMĖ	16
7.1.	Klausimas. Ar iki įgyvendinimo laikotarpio pradžios patirtos išlaidos yra tinkamos finansuoti?	16
7.2.	Klausimas. Ar galimo paramos teikimo jos gavėjui trukmė yra ribojama, t. y. ar EGF reglamente nustatyta tinkamumo gauti paramą laikotarpio pabaiga?	16
7.3.	Klausimas. Kada prasideda ir baigiasi įgyvendinimo laikotarpis?	16
7.4.	Klausimas. Jeigu paramos gavėjas gauna EGF finansinę paramą tam, kad galėtų pradėti savo verslą, ar šiuo finansavimu galima naudotis ilgesnį negu 24 mėnesių įgyvendinimo laikotarpį?	17
7.5.	Klausimas. Ar EGF lėšas galima naudoti po 24 mėnesių įgyvendinimo laikotarpio, pavyzdžiui, kai darbuotojai lanko kursus, kurie tęsiasi ir pasibaigus tam laikotarpiui?	17
8.	BIUDŽETAS IR FINANSAI	17
8.1.	Klausimas. Ar Europos Parlamentas ir Taryba gali atmesti Komisijos pasiūlymą skirti EGF paramą?	17
8.2.	Klausimas. Ar valstybės narės į EGF paraiškoje siūlomą biudžetą gali įtraukti administracines išlaidas?	18
8.3.	Klausimas. Jei EGF paraiškoje įgyvendinimo veiklai numatyta skirti 4 proc. visos sumos, bet įgyvendinus veiksmus faktinės išlaidos sudaro 7 proc., nes veiklos išlaidos buvo mažesnės nei tikėtasi, ar tokiu atveju galutinė įgyvendinimo veiklai skirta išmoka bus sumažinta iki 4 proc.?	18
8.4.	Klausimas. Įgyvendinant EGF paramą privaloma komunikacija, kontrolė ir auditas. Kas nutiks, jei komunikacijos, kontrolės ir audito reikalavimai bus nepakankamai įvykdyti arba neįvykdyti?	18
8.5.	Klausimas. Nuo kada yra tinkamos finansuoti į biudžetą įtrauktos įgyvendinimo veiklos išlaidos?	18
8.6.	Klausimas. Ar EGF finansinė parama gali būti teikiama atleistus darbuotojus atstovaujančios organizacijos veiklai remti?	18
8.7.	Klausimas. Ar į EGF priemonių paketą galima įtraukti pasyvias socialinės apsaugos priemones, kuriomis remiami paraiškoje nurodyti darbuotojai?	19
8.8.	Klausimas. Ar galite pateikti konkrečių pavyzdžių, kokios pasyviosios socialinės apsaugos priemonės neatitinka EGF bendro finansavimo reikalavimų?	19
8.9.	Klausimas. Ar EGF priemonių paketo finansiniais ištekliais galima bendrai finansuoti galutinės ataskaitos, kurią privaloma pateikti pagal EGF reglamento 20 straipsnio 1 dalį, rengimą?	19
8.10.	Klausimas. Ar visos priemonės darbuotojams remti turi būti visiškai apmokėtos iki įgyvendinimo laikotarpio pabaigos?	19

8.11.	Klausimas. Ar valstybės narės gali kaip tinkamą finansuoti individualiems poreikiams pritaikytų priemonių paketo dalį įtraukti mikrokreditus verslo įmonių steigimui?	20
8.12.	Klausimas. Ar darbuotojai, pasinaudoję mikrokreditais kaip EGF individualiems poreikiams pritaikytų priemonių paketo dalimi, taip pat gali gauti finansavimą pagal kitą ES mikropaskolų programą?	20
8.13.	Klausimas. Ar savo paraiškoje dėl EGF paramos valstybė narė gali atskirai nurodyti priemones, kurios bus visiškai finansuojamos nacionalinėmis lėšomis, ir priemones, kurios bus finansuojamos tik iš EGF?	20
8.14.	Klausimas. Ar į EGF paraišką gali būti įtrauktas privačiojo sektoriaus bendras finansavimas?	20
8.15.	Klausimas. Ar valstybė narė įgyvendinimo laikotarpiu gali perskirstyti lėšų sumas tarp įvairių biudžeto punktų?	21
8.16.	Klausimas. Ar įgyvendinimo laikotarpiu į biudžetą gali būti įtrauktos naujos priemonės?	21
8.17.	Klausimas. Kas atsitinka, jei rengiant galutinę ataskaitą paaiškėja, kad valstybė narė, įgyvendindama priemonių paketą, patyrė ne tiek daug išlaidų, kiek buvo nurodyta jos paraiškoje?	21
8.18.	Klausimas. Ar EGF parama gali būti visiškai ar iš dalies panaikinta?	21
8.19.	Klausimas. Ar kaip mokymo priemonė naudojama įranga, kaip antai, nešiojamieji kompiuteriai, vaizdo projektoriai ar vaizdo kameros, gali būti bendrai finansuojama EGF lėšomis?	22
8.20.	Klausimas. Ar valstybėse narėse, kuriose mokymas yra nemokamas, būtų galima įtraukti vidutines švietimo išlaidas vienam gyventojui?	22
8.21.	Klausimas. Ar priemonės, įgyvendinamos už ES ribų arba už EGF paramos prašančios valstybės narės ribų, atitinka EGF bendro finansavimo reikalavimus?	22
8.22.	Klausimas. Ar priemonės, kuriomis siekiama reintegracijos į darbo rinką kitoje valstybėje narėje arba ES nepriklausančioje šalyje, atitinka EGF bendro finansavimo reikalavimus?	22
8.23.	Klausimas. Ar paramos gavėjas, kuris gauna finansinę paramą, kad galėtų pradėti savo verslą, taip pat gali gauti tam skirtą EGF finansinę paramą?	23
8.24.	Klausimas. Kai paramos gavėjas iš įvairių šaltinių gauna finansinę paramą savo verslui pradėti, ar bendra gauta suma gali viršyti EGF reglamente nustatytą 22 000 EUR ribą?	23
9.	PROCEDŪROS IR TERMINAI	23
9.1.	Klausimas. Kaip pateikti paraišką dėl EGF bendro finansavimo?	23
9.2.	Klausimas. Ar yra nustatytas paraiškos pateikimo terminas?	23
9.3.	Klausimas. Kaip reikėtų tiksliai apskaičiuoti įvairius laikotarpius, t. y. EGF reglamente nurodytus mėnesius ir savaites, pavyzdžiui, atskaitinį laikotarpį, 12 savaičių iki paraiškos pateikimo, EGF įgyvendinimo etapo pabaigą arba galutinės ataskaitos pateikimo datą?	23
9.4.	Klausimas. Ar valstybė narė gali pateikti papildomos informacijos po to, kai pateikta EGF paramos paraiška?	24
9.5.	Klausimas. Kiek laiko praeina nuo paraiškos dėl EGF paramos pateikimo iki finansavimo sprendimo įsigaliojimo?	24
9.6.	Klausimas. Kaip valstybė narė informuojama apie terminus ir įsipareigojimus, kai patvirtinama jos paraiška?	26
9.7.	Klausimas. Kokia yra ekspertų, su kuriais Komisija turi konsultuotis prieš priimdama deleguotąjį aktą, skyrimo procedūra?	26

9.8.	Klausimas. Ar pagal EGF reglamento 26 straipsnį įsteigtas komitetas yra tokios pačios sudėties kaip ir ekspertų grupė, su kuria Komisija turi konsultuotis prieš priimdama deleguotąjį aktą?	26
10.	INFORMAVIMAS IR VIEŠINIMAS	27
10.1.	Klausimas. Kokios komunikacijos veiklos tikimasi iš valstybių narių?.....	27
10.2.	Klausimas. Ar pakanka informuoti apie EGF paramą toje vietoje, kurioje įgyvendinamos EGF finansuojamos priemonės?	27
10.3.	Klausimas. Ar galima atlikti vertinimą (finansuojamų priemonių poveikio tyrimą) naudojant EGF lėšas pagal 7 straipsnio 5 dalį?	28
10.4.	Klausimas. Pagal 7 straipsnio 5 dalį kaip EGF paketo dalis gali būti finansuojama valdymo ir kontrolės veikla. Ar turite konkrečių tokių priemonių pavyzdžių?	29
11.	VALDYMAS, AUDITAS IR VERTINIMAS	29
11.1.	Klausimas. Ar EGF valdymo ir kontrolės sistema turėtų būti tokia pati kaip ir struktūrinių fondų?	29
11.2.	Klausimas. Ar valstybės narės gali naudoti kitą EGF audito sistemą, o ne tą, kuri skirta ESF+?.....	29
11.3.	Klausimas. Koks yra paramos gavėjų apklausos tikslas pagal 22 straipsnio 4 dalį? 29	
11.4.	Klausimas. Koks yra valstybių narių vaidmuo rengiant paramos gavėjų apklausą?	30
11.5.	Klausimas. Koks yra valstybių narių vaidmuo atliekant EGF vertinimą?.....	30
11.6.	Klausimas. Ką reiškia papildomumas?	30
12.	ATASKAITOS IR UŽBAIGIMAS	31
12.1.	Klausimas. Kada reikia nusiųsti galutinę atskaitą Komisijai?	31
12.2.	Klausimas. Kokią informaciją Komisija reikia nurodyti galutinėje ataskaitoje ir kokie yra oficialūs jos teikimo reikalavimai?	31
12.3.	Klausimas. Kokios yra EGF finansuojamų išlaidų pagrindimo (20 straipsnio 1 dalies e punktas) taisyklės?	31
12.4.	Klausimas. Ar kiltų pasekmių, jei audito nuomonė nebūtų pateikta kartu su galutine ataskaita?	31
12.5.	Klausimas. Kokia informacija turi būti prieinama baigus įgyvendinti atitinkamą paramą?	32
12.6.	Klausimas. Kaip Komisija užbaigia EGF paramos procedūrą?	32

Atsakomybės apribojimas

https://ec.europa.eu/info/legal-notice_lt

Susiję dokumentai

[Reglamentas \(ES\) 2021/691](#). OL L 153/48 (2021 5 3),
[Reglamentas \(ES\) 2021/1060](#). OL L 231/159 (2021 6 30),

Paraiškos forma

Paraiškos EGF paramai gauti teikiamos per 2021 m. Europos Sąjungos fondų valdymo sistemą ([SFC 2021](#)).

Galutinės ataskaitos struktūra ir rengimo gairės (išlaidas pagrindžianti suvestinė)

Galutinių rezultatų ataskaitos teikiamos per [SFC 2021](#) sistemą.

Terminai, kuriais įvardijami darbų pradžią darbuotojai

Fondą (2021–2027 m.) buvo susitarta pavadinti Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondu atleistiems darbuotojams (EGF). Šiame tekste žodžiai „atleistas“ arba „netekęs darbo“ vartojami kaip sinonimai, be kita ko, siekiant atspindėti žodžių įvairovę kitose kalbose. Svarbiausia yra tai, kad darbuotojai (jau) prarado darbą dėl didelio masto restruktūrizavimo.

1. PAREIŠKĖJAI

1.1. Klausimas. Kas gali teikti paraišką EGF paramai gauti?

Atsakymas. Teikti paraišką gali tik valstybės narės. Pasiūlyti teikti paraišką gali suinteresuotosios šalys, t. y. nukentėjusios vietovės ar regiono suinteresuotosios šalys arba susiję socialiniai partneriai ar darbuotojai, tačiau jį turi pateikti valstybė narė ir pasirašyti valstybei narei atstovauti įgaliojotas asmuo, nes paraišką teikianti valstybė narė užtikrina nacionalinį bendrą finansavimą.

Valstybei narei gali atstovauti atitinkama ministerija arba nuolatinė valstybės narės atstovybė ES¹.

1.2. Klausimas. Ar regionas arba kitas subjektas galėtų atstovauti valstybei narei siekiant pateikti paraišką EGF paramai gauti?

Atsakymas. Tai įmanoma, bet valstybės narės įgaliojimas turi būti patvirtintas dokumentais ir pateiktas Komisijai jos prašymu. Paraišką teikianti valstybė narė išlieka atsakinga už paraišką net ir tuo atveju, kai jai atstovauja įgaliojotas regionas.

2. PRIEŽASTINIAI ĮVYKIAI

2.1. Klausimas. Ar valstybės narės turi pateikti įrodymų, susijusių su atleidimų priežastimi?

Atsakymas. 2014–2020 m. laikotarpiu valstybės narės turėjo įrodyti, kad darbuotojai buvo atleisti dėl globalizacijos ar pasaulinės ekonomikos krizės. Tačiau 2021–2027 m. laikotarpiu EGF lėšų mobilizavimas nebėra susijęs su konkrečia restruktūrizavimo priežastimi. Todėl išsamios analizės atlikti nebereikia. Vis dėlto valstybė narė turi pateikti įvykių, dėl kurių buvo atleisti darbuotojai, aprašymą, pagrįstą pripažintų ir patikimų šaltinių duomenimis.

Galimų priežasčių sąrašas 2 straipsnio 2 dalyje yra neišsamus, jame kaip pavyzdžiai išvardyti kai kurie didžiausi numatomi uždaviniai.

¹ Valstybių narių kontaktinius duomenis galima rasti [EGF interneto svetainėje](#).

3. ATLEIDIMAI IŠ DARBO

3.1. Klausimas. Kada iš darbo atleistą darbuotoją galima įtraukti į minimalų 200 atleistų darbuotojų skaičių, nustatytą EGF reglamente?

Atsakymas. EGF reglamento 5 straipsnyje nustatyti penki galimi laiko atskaitos taškai:

- (a) kai darbdavys kompetentingai valdžios institucijai raštu praneša apie planuojamą kolektyvinį atleidimą iš darbo arba
- (b) kai darbdavys individualiai įspėja darbuotoją apie ketinimą nutraukti darbo sutartį; šiuo tikslu darbuotojui paprastai (bet ne visada) įteikiamas raštas, kuriuo jam asmeniškai pranešama apie atleidimą iš darbo, arba
- (c) kai darbo sutartis faktiškai nutraukiama ar baigia galioti, t. y. ta diena, kurią darbuotojas faktiškai išeina iš darbo, arba
- (d) laikinojo darbuotojo paskyrimo į naudotojo įmonę pabaiga arba
- (e) savarankiškai dirbančio asmens atveju – ta diena, kurią jis nutraukia veiklą, kaip nustatyta pagal nacionalinius įstatymus ar kitus teisės aktus.

Jei paraišką teikianti valstybė narė renkasi pirmąjį iš šių variantų, ji turi patvirtinti faktiškai atleistų darbuotojų skaičių anksčiau negu Komisija baigia savo vertinimą dėl finansinės paramos sąlygų įvykdymo.

Valstybė narė gali toje pačioje paraiškoje derinti kelis iš šių galimų laiko atskaitos taškų, tačiau turi būti aišku, kuris iš šių penkių galimų atleistų darbuotojų skaičiavimo būdų (ar kokie jų deriniai) buvo taikyti kiekvienai darbuotojus atleidusiai įmonei.

3.2. Klausimas. Ar į bendrą minimalų bent 200 atleistų darbuotojų skaičių galima įtraukti laikinuosius darbuotojus, dirbusius įmonėje, iš kurios atleisti darbuotojai?

Atsakymas. Taip. Kalbant apie per laikinojo įdarbinimo įmonę įdarbintus darbuotojus, tikėtina, kad ta įmonė yra pagrindinės darbuotojus atleidusios įmonės tiekėja (skirianti jai personalą). Taigi laikinuosius darbuotojus galima įtraukti į minimalų 200 atleistų darbuotojų skaičių, jei jų sutartis su įdarbinimo įmone nutrūko dėl darbuotojų atleidimo iš pagrindinės įmonės. Turi būti įrodyta, kad šie du įvykiai yra aiškiai susiję.

5 straipsnio d punkte nustatytas atleistų laikinųjų darbuotojų skaičiavimo metodas.

3.3. Klausimas. Kokius savarankiškai dirbančius asmenis galima įtraukti į bendrą minimalų 200 atleistų darbuotojų skaičių?

Atsakymas. Vienas tokio reikalavimus atitinkančio savarankiškai dirbančio asmens pavyzdys yra sodininkas arba langų valytojas, dirbantis veiklą nutraukiančioje įmonėje. Tokie darbuotojai paprastai samdomi kaip savarankiškai, bet visą darbo laiką dirbantys asmenys, jeigu įmonė yra didelė, taigi jie netektų darbo ir jų veikla nutrūktų, jeigu įmonei neberekėtų jų paslaugų. Regioniniais sektoriniais atvejais reikalavimus atitinka visi savarankiškai dirbantys asmenys, kurie nutraukia veiklą ir kurių verslo veikla vykdoma atitinkamame sektoriuje.

3.4. Klausimas. EGF lėšos gali būti nemobilizuojamos, jei dėl valstybių narių biudžeto mažinimo atleidžiami viešojo sektoriaus darbuotojai. Ar šis apribojimas taip pat taikomas atleistiems darbuotojams iš įmonių, teikiančių paslaugas arba tiekiančių prekes viešosiomis lėšomis finansuojamiems subjektams, nukentėjusiems nuo biudžeto mažinimo?

Atsakymas. Pagal 4 straipsnio 5 dalį EGF lėšos gali būti nemobilizuojamos tais atvejais, kai viešajame sektoriuje darbuotojai atleidžiami dėl valstybės biudžeto mažinimo. Tačiau EGF lėšomis gali būti remiami atleisti darbuotojai iš įmonių, vykdančių veiklą konkurencingoje rinkoje, teikiančių paslaugas arba tiekiančių prekes viešosiomis lėšomis finansuojamiems subjektams, nukentėjusiems nuo biudžeto mažinimo. Tas pats pasakytina ir apie savarankiškai dirbančius asmenis.

Reikalavimus atitinkančių darbuotojų, atleistų iš įmonių, teikiančių paslaugas arba tiekiančių prekes viešosiomis lėšomis finansuojamiems subjektams, nukentėjusiems nuo biudžeto mažinimo, pavyzdys galėtų būti privati laivų statykla, kurios specializacija yra kariniai laivai ir kuri turi klientų visame pasaulyje. Laivų statykloje reikia atleisti 280 darbuotojų po to, kai pagrindinis klientas, nacionalinis karinis jūrų laivynas, dėl valstybės biudžeto sumažinimo atšaukė kelis laivų užsakymus. Šie atleidimai iš darbo atitinka reikalavimus. Laivų statykla neteikia viešųjų paslaugų ir pati laivų statykla nėra priklausoma vien tik nuo paramos iš valstybės biudžeto. Ji vykdo veiklą konkurencingoje rinkoje, konkuruoja su laivų statyklomis visame pasaulyje ir parduoda savo gaminius įvairiems klientams.

3.5. Klausimas. Ar į minimalų 200 atleistų darbuotojų skaičių galima įtraukti tuos darbuotojus, kurie pareiškė norą anksčiau išeiti į pensiją arba savo noru išeiti iš darbo?

Atsakymas. Anksčiau išeiti į pensiją nusprendusius ar savo noru iš darbo išėjusius darbuotojus galima įtraukti į bendrą 200 arba didesnę atleistų darbuotojų skaičių, jeigu jie tai savo noru padarė darbdaviui pasiūlius ir yra laikomasi kitų tinkamumo kriterijų. Juos taip pat galima įtraukti kaip reikalavimus atitinkančius paramos gavėjus taikant bendrai iš EGF finansuojamas priemones, jeigu jie nori rasti naujų galimybių įsidarbinti.

3.6. Klausimas. Kaip apibrėžiama įmonės buvimo vieta, jeigu ji turi darbo vietas keliuose valstybės narės regionuose?

Atsakymas. Taikant 4 straipsnio 2 dalies c punktą visi atleidimai iš darbo turi būti vykdomi tame pačiame regione. Tuo atveju, kai taikomas 4 straipsnio 2 dalies b punktas arba, remiantis 4 straipsnio 2 dalies b punktu, taikoma 4 straipsnio 3 ar 4 dalis, atleisti darbuotojai skaičiuojami viename regione, dviejuose gretimuose regionuose arba daugiau kaip dviejuose gretimuose regionuose (tai turi būti nustatyti [NUTS 2 lygio regionai](#)), su sąlyga, kad dviejuose iš šių regionų kartu sudėjus yra ne mažiau kaip 200 nukentėjusių darbuotojų arba savarankiškai dirbančių asmenų. Todėl svarbu tiksliai nustatyti, kokiame regione arba regionuose turi būti skaičiuojami darbuotojai.

Kriterijus, taikytinas skaičiuojant atleistus darbuotojus, yra įprasta kiekvieno darbuotojo darbo vieta, buvusi tuo metu, kai jis buvo atleistas. Taigi, bendrovė, kurios pagrindinė buveinė yra kurios nors valstybės narės sostinėje, gali turėti filialų keliuose regionuose. Tuose filialuose dirbančius darbuotojus reikia skaičiuoti tame regione, kuriame įsikūręs atitinkamas jų filialas.

3.7. Klausimas. Kaip būtų galima parengti bendrą dviejų arba daugiau valstybių narių paraišką, kai dėl to paties reiškinio darbuotojai atleisti daugiau kaip vienoje valstybėje narėje?

Atsakymas. Jei dviejuose gretimuose, t. y. fiziškai besiribojančiuose, dviejų valstybių narių regionuose bendras atleistų darbuotojų skaičius siekia 200 arba daugiau ir tie atleidimai įvyko tame pačiame [NACE 2 red. skyriuje](#) (t. y. ekonomikos sektoriuje), juos galima susieti teikiant dvi atskiras paraiškas pagal EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies b punktą. Taigi, skaičiuojant 200 atleistų darbuotojų, galima įtraukti visus abiejuose regionuose atleistus darbuotojus, tačiau kiekviena valstybė narė atskirai parengia ir įgyvendina jiems skirtas priemones.

Įvykęs įvykis, dėl kurio viena valstybė narė gali pateikti paraišką pagal EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punktą (t. y. iš įmonės valstybėje narėje atleista 200 ar daugiau darbuotojų), gali būti darbuotojų atleidimo (pvz., iš tiekėjų įmonių) ir kitoje valstybėje narėje priežastis. Dėl šių atleistų darbuotojų, jeigu jų yra mažiau negu 200, gali būti įmanoma pateikti paraišką pagal 4 straipsnio 3 ar 4 dalį, kurioje nurodytos mažos darbo rinkos ir išskirtinės aplinkybės.

Paraišką galėtų pateikti viena valstybė narė, net jei kita nukentėjusi valstybė narė nuspręstų paraiškos neteikti.

Paraiškas teikiančios valstybės narės turi pateikti išsamios informacijos apie dviejų atskirų paraiškų sąsają.

3.8. Klausimas. Ar EGF parama gali būti skirta iš mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) atleistiems darbuotojams?

Atsakymas. EGF gali padėti iš MVĮ atleistiems darbuotojams keturiais galimais būdais:

- pagal 4 straipsnio 2 dalies a punktą, jeigu MVĮ yra įmonės, nukentėjusios nuo restruktūrizavimo proceso, tiekėja arba tolesnės gamybos grandies įmonė, iš tos MVĮ atleistus darbuotojus galima įtraukti į valstybės narės teikiamą paraišką;
- 4 straipsnio 2 dalies b ir c punktai visų pirma taikomi MVĮ, veiklą vykdančioms apibrėžtame vieno regiono sektoriuje (arba gretimuose regionuose) arba skirtinguose vieno regiono sektoriuose;
- pagal 4 straipsnio 3 ar 4 dalį galima teikti EGF paraišką dėl paramos „mažose darbo rinkose“ (pvz., atokiame ir retai gyvenamame regione arba geografiškai atskirtoje vietovėje, kaip antai saloje ar kalnų slėnyje), taip pat „išskirtinėmis aplinkybėmis“ (jei tam tikras atvejis „nevisiškai atitinka [4 straipsnio] 2 dalyje nustatytus kriterijus, kai darbuotojų atleidimas turi didelės įtakos užimtumo lygiui ir vietos <...> ekonomikai“). Ši nuostata gali būti naudinga MVĮ atleistiems darbuotojams.

3.9. Klausimas. Ar EGF paramą pagal 4 straipsnio 2 dalies a punktą galima teikti pagrindinės įmonės tiekėjų arba nuo jos priklausomų tolesnės gamybos grandies įmonių atleistiems darbuotojams, net jeigu dėl tos pagrindinės įmonės atleistų darbuotojų paraiška nepateikta?

Atsakymas. EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punktas apima iš įmonės, jos tiekėjų ir jos tolesnės gamybos grandies įmonių atleistus darbuotojus. Valstybė narė gali nuspręsti į savo paraišką neįtraukti iš pagrindinės įmonės atleistų darbuotojų. Tačiau valstybė narė, siekdama pagrįsti paraišką dėl EGF paramos, turi įrodyti, kad dėl

pagrindinės įmonės priimtų sprendimų turėjo būti atleisti tiekėjų arba tolesnės gamybos grandies įmonės darbuotojai.

3.10. Klausimas. Ar valstybė narė gali įtraukti tiekėjų, kurių veikla buvo susijusi ne tik su pagrindine įmone, dėl kurios teikiama EGF paraiška, atleistus darbuotojus?

Atsakymas. Svarbu įrodyti, kad didelė tiekėjo veiklos dalis buvo susijusi su įmone, nukentėjusia nuo didelio restruktūrizavimo (pagrindine įmone), todėl tiekėjo darbuotojai buvo atleisti dėl sumažėjusios pagrindinės įmonės veiklos.

3.11. Klausimas. Ar bendrovė ir jos tiekėjai, priklausantys tam pačiam veiklos sektoriui arba įsikūrę tame pačiame NUTS 2 lygio regione, galėtų gauti EGF paramą pagal 4 straipsnio 2 dalies b punktą arba 4 straipsnio 2 dalies c punktą?

Atsakymas. Tokiu atveju valstybės narės turėtų pačios nuspręsti, kuris metodas (4 straipsnio 2 dalies a, b ar c punktas) būtų tinkamesnis, atsižvelgiant į kitas sąlygas, pavyzdžiui, 4 ar 6 mėnesių ataskaitinį laikotarpį.

Pagal 4 straipsnio 2 dalies a punktą (taikant 4 mėnesių ataskaitinį laikotarpį) į paraišką galima įtraukti tiekėjų, kurie vykdo tą pačią pagrindinės įmonės ekonominę veiklą (pvz., visi jie vykdo veiklą automobilių pramonės sektoriuje) arba vykdo veiklą kituose sektoriuose (pvz., bendrovėje, teikiančioje maitinimo paslaugas pagrindinės įmonės darbuotojams) atleistus darbuotojus. Pagal šį požiūrį nebūtų atsižvelgiama į įmonių buvimo vietą regionuose, juo būtų galima vadovautis net ir nacionaliniu lygmeniu.

Pagal 4 straipsnio 2 dalies b punktą (taikant 6 mėnesių ataskaitinį laikotarpį) kelios įmonės, priklausančios tam pačiam veiklos sektoriui (tam pačiam NACE 2 red. skyriui), galėtų būti įtrauktos į tą pačią paraišką, jeigu visos jos yra įsisteigusios tame pačiame regione arba dviejuose (arba tam tikromis sąlygomis daugiau kaip dviejuose) gretimuose NUTS 2 lygio regionuose.

Pagal 4 straipsnio 2 dalies c punktą (taikant 4 mėnesių ataskaitinį laikotarpį) į tą pačią paraišką galėtų būti įtrauktos kelios tame pačiame NUTS 2 lygio regione esančios įmonės, net jei jos priklauso skirtingiems sektoriams ir nėra susijusios su tiekėjais ir (arba) tolesnės gamybos grandies įmone.

3.12. Klausimas. Ar galima teikti paraišką remiantis 4 straipsnio 2 dalies b punktu, kai visos nurodytos įmonės priklauso tai pačiai bendrovių grupei?

Atsakymas. Ne. EGF paraiškoje tai pačiai bendrovių grupei priklausančios įmonės (t. y. patronuojamosios įmonės) laikomos vienos įmonės dalimis. Paraišką dėl iš tos pačios bendrovių grupės atleistų darbuotojų reikia teikti pagal 4 straipsnio 2 dalies a punktą.

3.13. Klausimas. Ką reiškia 4 straipsnio 3 dalyje vartojamas žodžių junginys „mažos darbo rinkos“?

Atsakymas. „Maža darbo rinka“ reglamente nėra apibrėžta. Galimi pavyzdžiai: salos, kalnų slėniai arba atokūs ir retai apgyvendinti regionai. Šį kriterijų taikyti norinčios valstybės narės turi pagrįsti, kodėl atitinkama darbo rinka yra maža.

Valstybė narė turi nurodyti, kurių kriterijų nevisiškai laikomasi, ir stengtis, kad paraiška kuo labiau atitiktų įprastus kriterijus.

3.14. Klausimas. Ar galite pateikti pavyzdį, ką reikėtų laikyti išskirtinėmis aplinkybėmis pagal 4 straipsnio 4 dalį?

Atsakymas. Išskirtinės aplinkybės reglamente nėra tiksliau apibrėžtos, taigi valstybė narė turėtų pati pagrįsti, kodėl konkretaus atvejo aplinkybės yra išskirtinės.

Jei pasinaudojama reglamente numatyta išskirtinėmis aplinkybėmis leidžiančia nukrypti nuostata, valstybė narė turi nurodyti, kurių kriterijų nevisiškai laikomasi, ir stengtis, kad paraiška kuo labiau atitiktų įprastus kriterijus.

Išskirtinių aplinkybių pavyzdžiu galėtų būti atvejis, kai valstybė narė pateikia paraišką pagal 4 straipsnio 2 dalies b punktą (dėl darbuotojų atleidimo tame pačiame sektoriuje ir tame pačiame regione ar dviejuose (arba, tam tikromis sąlygomis, daugiau negu dviejuose) gretimuose regionuose), tačiau yra ir daugiau darbuotojų, atleistų tame pačiame sektoriuje (tame pačiame [NACE 2 red. skyriuje](#)) dėl tos pačios priežasties ir tuo pačiu laikotarpiu kitame tos pačios valstybės narės regione, kuris nėra gretimas regionas. Taip galėtų būti, pavyzdžiui, salų atveju. Paraiškoje dėl EGF paramos gali būti nurodomos išskirtinės aplinkybės pagal 4 straipsnio 4 dalį.

3.15. Klausimas. Pagal 4 straipsnio 4 dalį parama išskirtinėmis aplinkybėmis negali viršyti 15 proc. metinės ribos. Kodėl?

Atsakymas. Išskirtinės aplinkybės reglamente nėra tiksliau apibrėžtos, taigi valstybė narė turėtų pati pagrįsti, kodėl konkretaus atvejo aplinkybės yra išskirtinės. Siekiant išlaikyti išskirtinį tokių atvejų pobūdį, jie negali viršyti 15 proc. bendro metinio EGF biudžeto.

3.16. Klausimas. Ar dvylikos savaičių laikotarpis nėra per trumpas, kad būtų galima surinkti informaciją apie visus darbuotojus, kurie galėtų gauti EGF paramą?

Atsakymas. EGF reglamente numatyta dvylika savaičių, per kurias valstybės narės turi surinkti būtiną informaciją ir pateikti paraišką. Tame etape paraiška turėtų būti kuo išsamesnė. Jeigu Komisija prašo papildomos informacijos, valstybei narei suteikiama dar 15 darbo dienų, per kurias ji turėtų pateikti atsakymą (tinkamai pagrįstais atvejais šis laikotarpis gali būti pratęstas dar 10 darbo dienų). Šiais terminais siekiama, kad atleisti darbuotojai greičiau gautų paramą.

3.17. Klausimas. Ar ataskaitinis laikotarpis, kuriuo skaičiuojama 200 atleistų darbuotojų, gali būti trumpesnis negu 4 ar 6 mėnesiai?

Atsakymas. Taip. Šie nustatyti laikotarpiai yra ilgiausi galimi atleistų darbuotojų skaičiavimo laikotarpiai. Jei tenkinama 200 atleistų darbuotojų riba ir valstybė narė nenumato, kad bus įtraukti kiti atleisti darbuotojai, ji gali nuspręsti taikyti trumpesnį ataskaitinį laikotarpį. Taigi, atleisti darbuotojai greičiau gaus EGF paramą.

3.18. Klausimas. Ar valstybė narė gali pateikti paraišką iki savo paraiškoje nurodyto ataskaitinio laikotarpio pabaigos?

Atsakymas. Ne. Pagal 8 straipsnio 1 dalį valstybės narės pateikia paraiškas per dvylika savaičių po tos dienos, kurią įvykdytos 4 straipsnio 2, 3 ar 4 dalies sąlygos. Todėl ataskaitinis laikotarpis turi baigtis iki paraiškos pateikimo datos.

Tačiau galima taikyti trumpesnį ataskaitinį laikotarpį, jeigu ilgiausios trukmės laikotarpis nėra būtinas skaičiuojant atleistus darbuotojus, arba sutrumpinti dvylikos savaičių laikotarpį, reikalingą paraiškai parengti.

4. REIKALAVIMUS ATITINKANTYS PARAMOS GAVĖJAI

4.1. Klausimas. Ką turėtų daryti pavieniai darbuotojai arba savarankiškai dirbantys asmenys, norintys gauti EGF paramą?

Atsakymas. Jie raginami kreiptis į savo valstybės narės EGF kontaktinį asmenį, nurodytą [EGF svetainės skyrelyje „Kaip teikti paraišką?“](#). Jie taip pat gali kreiptis į profesinę sąjungą, valstybinę užimtumo tarnybą arba savo vietos ar regiono valdžios institucijas ir paprašyti jų padėti pirmą kartą susisiekti su EGF kontaktiniu asmeniu.

4.2. Klausimas. Ar EGF paramą gali gauti darbuotojai, kurie buvo atleisti prieš 4 arba 6 mėnesių ataskaitinį laikotarpį arba jam pasibaigus?

Atsakymas. Kaip nurodyta 6 straipsnyje, atleisti darbuotojai ir savarankiškai dirbantys asmenys, kurių veikla nutrūko prieš 4 straipsnyje nustatytus keturių ar šešių mėnesių ataskaitinius laikotarpius arba jiems pasibaigus, gali atitikti EGF paramos skyrimo reikalavimus, jeigu:

(1) jie atleisti iš darbo dėl to paties įvykio, kuris paskatino darbuotojų atleidimą ataskaitiniu laikotarpiu, ir

(2) jie buvo atleisti ne daugiau kaip prieš šešis mėnesius iki ataskaitinio laikotarpio arba po jo, iki paskutinės dienos prieš vertinimo užbaigimą ir Komisijos sprendimo pasiūlymo projekto priėmimą (maždaug 15 savaičių po paraiškos pateikiamo datos), arba abiem atvejais.

4.3. Klausimas. Jeigu atleisti darbuotojai randa naują darbą, ar jie vis vien gali naudotis mokymo (ir kitomis) priemonėmis jų įgyvendinimo laikotarpiu?

Atsakymas. Taip. Atleistas darbuotojas tebėra reikalavimus atitinkantis paramos gavėjas visu jos įgyvendinimo laikotarpiu, net ir po to, kai randa naują darbą. Taigi darbuotojas gali mokytis arba gauti paramą, kad galėtų pradėti naują verslą, net ir po to, kai darbuotojas pradeda dirbti visą darbo dieną arba ne visą darbo dieną.

Jeigu darbuotojas savo rasto naujo darbo netektų, jis galėtų toliau naudotis visomis įgyvendinimo laikotarpiu siūlomomis priemonėmis.

4.4. Klausimas. Pagal 6 straipsnį EGF paramą gali gauti tik tie darbuotojai, kurie buvo atleisti (arba jų darbo sutartis baigėsi ir nebuvo pratęsta). Ar jie gali gauti bedarbio pašalpą? Ar tokios pašalpos jiems nesutrukdys gauti EGF paramą nedarbo laikotarpiu?

Atsakymas. Tol, kol paramos gavėjai atitinka paramos teikimo reikalavimus pagal EGF reglamento 6 straipsnio sąlygas, jie gali gauti EGF paramą. Nors iš paties EGF lėšų negalima mokėti bedarbio pašalpų, tai nereiškia, kad valstybė narė negali jų mokėti darbuotojams, kurie naudojami EGF parama.

4.5. Klausimas. Ar darbuotojų, kurie naudojami priemonėmis, gali būti daugiau negu fikslinių darbuotojų?

Atsakymas. Taip. Viršutinė riba nustatoma pagal reikalavimus atitinkančių darbuotojų skaičių.

Tai reiškia, kad darbuotojų, kurie faktiškai naudojami priemonėmis, skaičius gali būti didesnis nei fikslinių darbuotojų skaičius (t. y. darbuotojų, kuriems iš pradžių leista naudotis priemonėmis, skaičius). Tačiau darbuotojų, kurie naudojami priemonėmis, negali būti daugiau negu reikalavimus atitinkančių darbuotojų.

Bendra biudžeto suma, kuri nustatyta finansavimo sprendime, nesikeičia net jei darbuotojų, kurie faktiškai naudojami priemonėmis, yra daugiau negu tikėtasi.

4.6. Klausimas. Ar EGF paramą gali gauti kiti bedarbiai asmenys, ne tik tie, kurie išvardyti EGF reglamento 6 straipsnyje?

Atsakymas. Ne. 2014–2020 m. EGF taip pat galėjo pasinaudoti nedirbantis, nesimokantis ir mokymuose nedalyvaujantis jaunimas (NEET). Dabar taip nebėra, nes yra kitų jiems padėti tinkamesnių priemonių, pavyzdžiui, „Europos socialinis fondas +“ (ESF+).

5. PARAIŠKOS. INFORMACIJOS TEIKIMO REIKALAVIMAI

5.1. Klausimas. Jei paraiška teikiama dėl kelių regionų arba vietovių, ar būtina aprašyti visus, ar tik labiausiai nukentėjusius dėl darbuotojų atleidimo regionus arba vietas?

Atsakymas. Valstybė narė turi pateikti tikėtino darbuotojų atleidimo poveikio analizę, kad Komisija galėtų įvertinti, ar paraiškoje siūlomos priemonės yra realistiškos, tikslinės ir tinkamos. Todėl paraišką teikianti valstybė narė turėtų parodyti darbuotojų atleidimo poveikį atitinkamai vietai, apibūdinama jos bruožus, kurie yra svarbiausi teikiant paraišką, ypač tai, kaip tą vietovę paveikė darbuotojų atleidimas, ir ar tuose regionuose ar vietovėse yra arba ateityje bus sukurta alternatyvių galimybių įsidarbinti.

5.2. Klausimas. Kokios informacijos reikalaujama pagal 8 straipsnio 7 dalies c punktą dėl rekomendacijų, pateiktų pokyčiams ir restruktūrizavimui numatyti skirtoje ES kokybės sistemoje?

Atsakymas. Pareiškėjas turi nurodyti, kaip buvo įgyvendinta geroji patirtis (žr. toliau pateiktos lentelės dešinėje pusėje esantį stulpelį); jis turi pateikti trumpą priemonių, kurių imtasi (nurodant jų chronologiją), aprašymą ir nurodyti, kas tame dalyvavo. Pareiškėjai taip pat gali nurodyti galimus teisinius reikalavimus valstybėje narėje, jei šios priemonės yra privalomos.

Pokyčiams ir restruktūrizavimui numatyti skirta kokybės sistema
Dalyvių ir gerosios patirties pavyzdžių santrauka

	ANTICIPATION OF CHANGE	MANAGEMENT OF RESTRUCTURING PROCESSES
COMPANIES, EMPLOYEES' REPRESENTATIVES SOCIAL PARTNERS AND SECTORAL ORGANISATIONS	<ul style="list-style-type: none"> Strategic monitoring of economic, business and market environment Mapping of jobs and skills needs Multiannual plan for jobs and skills Flexibility, training and career development measures targeted at individual workers Promote internal and external mobility Information, consultation and collective bargaining on above issues 	<ul style="list-style-type: none"> Foster internal consensus through joint diagnosis Explore all possible options before contemplating redundancies Organise individual and personalised support for redundant employees Information, consultation and collective bargaining on above issues Involve external actors
INDIVIDUAL EMPLOYEES	<ul style="list-style-type: none"> Step up their capacity to collect the information needed to understand the situation; Review their skills and update their career orientations; Strengthen their employability and mobility and make professional transitions that are feasible; Exercise their right to education and training and accept the corresponding obligations 	<ul style="list-style-type: none"> Seek information on company strategy Explore possible action to avoid being made redundant Use individual and personalised support
NATIONAL AND REGIONAL AUTHORITIES	<ul style="list-style-type: none"> Develop forecasting and foresight tools covering jobs and skills and exchange of labour-market information Reinforce ALMP, promote qualification plans and counselling services, give financial support Promote cooperation between actors and risk mutualisation Develop frameworks favouring professional transitions Strategic monitoring of economic, business and market environment Mapping of jobs and skills needs Multiannual jobs and skills plan 	<ul style="list-style-type: none"> Collect data on dismissals, monitor the impact of restructuring, support early-warning systems Reinforce public employment services, establish outplacement programmes, promote job creation Support local mobility platforms, mobility through allowances, and financially vulnerable groups Promote partnerships and coordinate the use of Structural Funds Early-warning systems, convene meetings of actors for joint diagnosis Mobile reconversion units, promote attractiveness and job creation Support training and mobility measures

Šaltinis: [COM\(2013\) 882 final](#)

5.3. Klausimas. Kokią informaciją apie konsultavimosi su socialiniais partneriais tvarką reikia pateikti pagal 8 straipsnio 7 dalies k punktą?

Atsakymas. Valstybė narė turėtų patvirtinti, kad pasikonsultuota su tiksliniais paramos gavėjais, jų atstovais arba socialiniais partneriais, ir pateikti šių konsultacijų datas bei aprašymus. Komisijai svarbiausia žinoti apie konsultacijas dėl numatomų bendrai finansuoti EGF lėšomis priemonių paketo. Reikėtų nurodyti ir kitus suinteresuotuosius subjektus, kaip antai vietas ir regioninės valdžios institucijas, ir paminėti, kaip jos dalyvauja arba ateityje dalyvaus.

Atkreipkite dėmesį, kad šis reikalavimas susijęs su informacija, kurios reikalaujama pagal 8 straipsnio 7 dalies c punktą.

5.4. Klausimas. Ar individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas, kaip antai mokymo arba konsultavimo paslaugas, gali pagal sutartis teikti įgyvendinimo įstaigos, kurioms valstybė narė sumokėtų dalį EGF paramos sumos?

Atsakymas. Taip. Individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas gali teikti specializuotos įgyvendinimo įstaigos, pavyzdžiui, profesinio mokymo įstaigos. Šios įstaigos turėtų būti nurodytos galutinėje ataskaitoje. Siekiant išlaikyti audito seką, pasirinkta įstaiga kartu su sąskaitomis faktūromis turi saugoti darbuotojų, kuriems suteikė paslaugas, pavardžių sąrašą ir paslaugų suteikimo datas.

5.5. Klausimas. Kas nagrinėja pateiktą paraišką EGF paramai gauti ir prie jos pridėtus dokumentus?

Atsakymas. Analizę atlieka Europos Komisija. Vėliau Komisija priima finansavimo pasiūlymą ir pateikia jį biudžeto valdymo institucijai (Europos Parlamentui ir Tarybai), kuri Komisijos pasiūlymą gali patvirtinti arba atmesti.

5.6. Klausimas. Ar valstybės narės gali kreiptis į Komisijos darbuotojus ir su jais aptarti savo galimas paraiškas arba rengiamas paraiškas?

Atsakymas. Taip. Komisija ragina valstybes nares prieš pradėdant rengti arba rengiant paraiškas kreiptis į jos darbuotojus. Tokie ryšiai naudingi valstybei narei ir Komisijai, juos palaikant paraiškos greičiau išnagrinėjamos ir patvirtinamos.

Iš anksto pasikonsultavus ir pasikeitus nuomonėmis dėl paramos pagrįstumo ir pirminių paraiškos projektų, valstybei narei bus lengviau parengti oficialią paraišką, kurioje būtų visi Komisijos reikalaujami elementai.

Kontaktiniai duomenys: EMPL-EGF@ec.europa.eu

5.7. Klausimas. Kokį vaidmenį atlieka kiekvienos valstybės narės EGF kontaktinis asmuo?

Atsakymas. EGF kontaktiniai asmenys yra nacionaliniai EGF koordinatoriai savo atitinkamose šalyse. Visos suinteresuotosios šalys, norinčios pasiteirauti apie atitinkamos valstybės narės pateiktas paraiškas dėl EGF paramos pirmiausia turėtų kreiptis į juos. [Visi kontaktiniai asmenys kartu sudaro oficialiai pripažintą ekspertų grupę](#), kuri susitinka dukart per metus ir yra sudaryta siekiant padėti valstybėms narėms įgyvendinti EGF reglamentą.

6. PARAIŠKOS. PRIEMONĖS

6.1. Klausimas. Ar reglamente nustatytos priemonės, kurios turėtų būti suderinto individualiems poreikiams pritaikytų paslaugų paketo dalis?

Atsakymas. Taip. Nors paraišką teikianti valstybė narė pati sprendžia, kurios priemonės bus įtrauktos į individualiems poreikiams pritaikytų paslaugų paketą, rengiant priemonių paketus reikia atsižvelgti į horizontalųjį elementą.

Šis horizontalusis elementas – tai įgūdžių, kurių reikia skaitmeninės pramonės amžiuje ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikoje, sklaida. Mokymo poreikis ir lygis turi būti pritaikyti prie paramos gavėjų kvalifikacijos ir kompetencijos, todėl valstybės narės pačios sprendžia, kaip geriausiai užtikrinti šiuos įgūdžius.

6.2. Klausimas. Kiek priemonių sudaro paketą?

Atsakymas. Nors reglamente neapibrėžta, kiek priemonių sudaro paketą, viena priemonė ar paslauga nėra paketas. Priemonės sudaro paketą, kai paramos gavėjas turi galimybę pasirinkti iš kelių paslaugų (bent dviejų).

6.3. Klausimas. Ką reiškia 7 straipsnio 2 dalies a punkto žodžiai „bendradarbiavimo veikla“?

Atsakymas. Bendradarbiavimo veikla reiškia kooperatyvų steigimą.

7. LAIKAS IR TRUKMĖ

7.1. Klausimas. Ar iki įgyvendinimo laikotarpio pradžios patirtos išlaidos yra tinkamos finansuoti?

Atsakymas. Taip. Išlaidos tampa tinkamos finansuoti nuo tos dienos, kurią valstybė narė pradeda EGF paramos panaudojimo veiklą arba pradeda teikti nukentėjusiems darbuotojams jų individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas, kurios aprašytos (būsimoje) paraiškoje Komisijai ir įtrauktos į joje pateiktą biudžetą, jeigu tokios datos yra nurodytos paraiškoje. Todėl pradžios data gali būti bet kuriuo metu likus šešiams mėnesiams iki ataskaitinio laikotarpio ir praktiškai visada yra ankstesnė nei sprendimo dėl finansinės paramos (Komisijos finansavimo sprendimo) įsigaliojimo data.

Tačiau, kol ES biudžeto valdymo institucija (Europos Parlamentas ir Taryba) nėra priėmusi teigiamo sprendimo dėl paraiškos, su visomis išlaidomis susijusią riziką prisiima paraišką teikianti valstybė narė. Valstybėms narėms paprašius, jos bus iš anksto informuotos apie numatomą šio sprendimo priėmimo datą.

7.2. Klausimas. Ar galimo paramos teikimo jos gavėjui trukmė yra ribojama, t. y. ar EGF reglamente nustatyta tinkamumo gauti paramą laikotarpio pabaiga?

Atsakymas. Taip. EGF paramos teikimo trukmė apribota reglamente: jame nustatyta, kad EGF paramos lėšos turi būti panaudotos per 24 mėnesius po sprendimo dėl finansinės paramos įsigaliojimo (14 straipsnio 2 dalis).

Pasibaigus 24 mėnesių laikotarpiui priemonės gali būti toliau taikomos, bet jos nebegali būti bendrai finansuojamos iš EGF. Už tuo 24 mėnesių laikotarpį taikytas priemonės turi būti sumokėta prieš tai, kai Komisijai pateikiama galutinė ataskaita (7 mėnesiai po įgyvendinimo laikotarpio pabaigos).

Išskirtiniais atvejais, kai paramos gavėjas lanko mokymo kursus, kurie tęsiasi ilgiau nei dvejus metus, mokesčių už tokius kursus (ir tik už juos) išlaidos gali būti įskaitytos kaip tinkamos bendrai finansuoti iš EGF iki tos dienos, kurią turi būti pateikta galutinė ataskaita pagal 20 straipsnį, jeigu tie mokesčiai sumokėti iki galutinės ataskaitos pateikimo datos. Daugiau informacijos apie šią nuostatą žr. atsakyme į 7.5 klausimą.

Pagal EGF reglamentą šio galutinio termino atidėti negalima.

Reglamente nurodomos specialios ribotos trukmės priemonės, t. y. įvairios išmokos ir paskatos, kurios taip pat gali būti įtrauktos į suderintą priemonių paketą, tačiau negali viršyti 35 proc. visų paketo išlaidų. Sąvoka „ribotos trukmės“ reiškia tai, kad 7 straipsnio 2 dalies b punkto priemonės priklauso nuo aktyvaus dalyvavimo įgyvendinant 7 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas priemones.

7.3. Klausimas. Kada prasideda ir baigiasi įgyvendinimo laikotarpis?

Atsakymas. Pagal EGF reglamento 14 straipsnio 2 dalį įgyvendinimo laikotarpis gali prasidėti:

- Sprendimo dėl EGF finansinės paramos (Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo) įsigaliojimo dieną arba
- prieš tai paraiškoje nurodytomis dienomis, kai valstybė narė pradeda patirti paraiškoje nurodytas išlaidas. Valstybės narės gali pradėti patirti išlaidas dar prieš pateikdamos paraišką, o taip įprastai ir nutinka.

Bet kokios prieš pasirinktą datą patirtos išlaidos nėra tinkamos finansuoti.

Svarbu atminti, kad su visomis išlaidomis, patirtomis, kol ES biudžeto valdymo institucija (t. y. Europos Parlamentas ir Taryba) nėra priėmusi teigiamo sprendimo dėl paraiškos, susijusią riziką prisiima paraišką teikianti valstybė narė.

Praktiškai įgyvendinimo laikotarpio trukmė gali būti įvairi: jei laikotarpis prasideda sprendimo dėl finansinės paramos įsigaliojimo dieną, jo trukmė yra lygiai 24 mėnesiai. Jei paraišką teikianti valstybė narė dalį numatytų išlaidų pradeda patirti prieš įsigaliojant sprendimui dėl finansinės paramos, faktinis įgyvendinimo laikotarpis gali būti ilgesnis nei 24 mėnesiai (t. y. 24 mėnesiai ir laikas nuo išlaidų pradžios iki sprendimo dėl EGF finansinės paramos priėmimo).

7.4. Klausimas. Jeigu paramos gavėjas gauna EGF finansinę paramą tam, kad galėtų pradėti savo verslą, ar šiuo finansavimu galima naudotis ilgesnį negu 24 mėnesių įgyvendinimo laikotarpį?

Atsakymas. Finansinė parama savarankiškai veiklai, verslo pradžiai ir įmonės perimantiems darbuotojams negali viršyti 22 000 EUR vienam asmeniui. Valstybės narės savo paraiškose nurodys sąlygas, kurias turės atitikti paramos gavėjai, kad galėtų gauti finansinę paramą (visais atvejais naujas verslas turi būti pradėtas iki įgyvendinimo laikotarpio pabaigos). Kai visa finansinė parama išmokama prieš pradėdant verslą, paramos gavėjai gali toliau naudoti tas lėšas ir po įgyvendinimo laikotarpio pabaigos. Kai finansinė parama išmokama *ex post*, taikomos atsakyme į **8.10** klausimą išdėstytos nuostatos.

EGF audito reikmėms dokumentais turi būti patvirtintos tik faktinės lėšų išmokos jų galutiniam gavėjui. Valstybės auditoriai gali kreiptis į paramos gavėją siekdami sužinoti, ar jis panaudojo tas lėšas per sutartą laikotarpį ir tiems tikslams, kuriems jos suteiktos.

7.5. Klausimas. Ar EGF lėšas galima naudoti po 24 mėnesių įgyvendinimo laikotarpio, pavyzdžiui, kai darbuotojai lanko kursus, kurie tęsiasi ir pasibaigus tam laikotarpiui?

Atsakymas. Ne. Tačiau yra viena išimtis: mokesčiai už mokymo kursus, kurie tęsiasi ilgiau nei dvejus metus, yra tinkami finansuoti iki tos dienos, kurią reikia pateikti galutinę ataskaitą, jeigu tie mokesčiai sumokėti iki tos datos. Tai neapima jokių kitų su mokymo kursais susijusių išlaidų, pavyzdžiui, knygoms arba transportui. Antra, jei galutinės ataskaitos data sutampa su studijų laikotarpiu, pavyzdžiui, semestru ar trimestru, ir jeigu už visą tą laikotarpį reikia sumokėti, tuomet tik ta mokesčio už mokslą dalis, kuri skirta laikotarpiui iki galutinės ataskaitos datos, yra proporcingai (*pro rata*) tinkama finansuoti. Tai taikoma visiems paramos gavėjams, dalyvaujantiems mokymo kursuose, kurie tęsiasi dvejus metus arba ilgiau, nepriklausomai nuo paramos gavėjo jau baigtų kursų trukmės, t. y. tai taikoma net ir tiems paramos gavėjams, kurie tokius kursus ką tik pradėjo lankyti.

8. BIUDŽETAS IR FINANSAI

8.1. Klausimas. Ar Europos Parlamentas ir Taryba gali atmesti Komisijos pasiūlymą skirti EGF paramą?

Atsakymas. Taip. Europos Parlamentas ir Taryba gali pritarti Komisijos pasiūlymui arba jį atmesti. Iki šiol buvo atmesta tik viena biudžeto valdymo institucijai pasiūlyta paraiška, tačiau dėl daugumos paraiškų buvo užduota klausimų.

8.2. Klausimas. Ar valstybės narės į EGF paraiškoje siūlomą biudžetą gali įtraukti administracines išlaidas?

Atsakymas. Taip. EGF reglamento 7 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad valstybės narės gali į savo siūlomą biudžetą įtraukti ir suderintą individualiems poreikiams pritaikytų paslaugų paketą, ir šio paketo priemonių įgyvendinimo veiklą, t. y. parengiamąją, valdymo, informavimo ir viešinimo, kontrolės ir ataskaitų teikimo veiklą.

Visiems šiems dalykams skiriama to paties dydžio bendro finansavimo dalis. Pagrįsta įgyvendinimo veiklai skirtų lėšų procentinė dalis turėtų sudaryti maždaug 4 proc. viso biudžeto, laikantis [ESF+ taikomų nuostatų](#). Kiek didesnė procentinė dalis gali būti priimtina, jeigu valstybė narė tinkamai tai pagrindžia. Paraiškoje turi būti pateikti duomenys apie siūlomas finansuoti administracines išlaidas. Kadangi įgyvendinant EGF paramą komunikacija, kontrolė ir auditas yra privalomi, paraiškoje turėtų būti nurodytos kiekvienam iš šių dalykų tinkamos skirti sumos arba paaiškinimas, kad tokios išlaidos padengiamos iš valstybės biudžeto.

8.3. Klausimas. Jei EGF paraiškoje įgyvendinimo veiklai numatyta skirti 4 proc. visos sumos, bet įgyvendinus veiksmus faktinės išlaidos sudaro 7 proc., nes veiklos išlaidos buvo mažesnės nei tikėtasi, ar tokiu atveju galutinė įgyvendinimo veiklai skirta išmoka bus sumažinta iki 4 proc.?

Atsakymas. Ne. EGF paramos įgyvendinimo išlaidos nustatytos Komisijos įgyvendinimo sprendime. Galutinėje ataskaitoje pateiktos tinkamos finansuoti EGF priemonių paketo įgyvendinimo išlaidos bus priimtose, tačiau bendrose galutinėse sąskaitose padidėjusi administracinių išlaidų procentinė dalis turi būti tinkamai paaiškinta ir ją reikia pagrįsti.

8.4. Klausimas. Įgyvendinant EGF paramą privaloma komunikacija, kontrolė ir auditas. Kas nutiks, jei komunikacijos, kontrolės ir audito reikalavimai bus nepakankamai įvykdyti arba neįvykdyti?

Atsakymas. Nepakankamai įvykdytus komunikacijos ir kontrolės bei audito reikalavimus gali būti taikomos fiksuoto dydžio finansinės pataisos, visų pirma Komisijos audito tarnyboms atliekant patikras vietoje.

8.5. Klausimas. Nuo kada yra tinkamos finansuoti į biudžetą įtrauktos įgyvendinimo veiklos išlaidos?

Atsakymas. Įgyvendinimo veiklos, kaip antai parengiamojo darbo ar duomenų rinkimo, išlaidos tampa tinkamos finansuoti nuo tos dienos, kurią valstybė narė patiria tas išlaidas. Net jeigu šie dalykai įgyvendinami prieš pateikiant oficialią paraišką, būtina nuo pat pradžios rinkti auditui tinkamus įrodymus. Anksčiausia galima tokių išlaidų data yra ta diena, kurią pirmą kartą paskelbta apie numatomą darbuotojų atleidimą (pvz., juos atleidžiančios įmonės pranešime spaudai).

Pirmųjų tokių valstybės narės administracinių išlaidų data turi būti nurodyta paraiškoje; ši data taip pat nurodoma Komisijos pasiūlyme ir finansavimo sprendime. Iki tos datos patirtos išlaidos finansuojamos nebus.

8.6. Klausimas. Ar EGF finansinė parama gali būti teikiama atleistus darbuotojus atstovaujančios organizacijos veiklai remti?

Atsakymas. Taip. Jei ši veikla tiesiogiai susijusi su pagalba atleistiems darbuotojams konkrečiu EGF paramos atveju, ji gali būti tinkama finansuoti ir netgi skatinama. Taip pat

gali būti teikiama parama priežiūros komitetui, skirtam priemonių įgyvendinimui koordinuoti, steigti. Tokia veikla gali sudaryti atskiras priemones arba jos gali būti įtrauktos į finansinės lentelės „valdymo“ išlaidų eilutę. Išsamūs duomenys apie tai turėtų būti pateikti paraiškoje.

8.7. Klausimas. Ar į EGF priemonių paketą galima įtraukti pasyvias socialinės apsaugos priemones, kuriomis remiami paraiškoje nurodyti darbuotojai?

Atsakymas. Ne. EGF reglamento 7 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad EGF negali bendrai finansuoti pasyviųjų socialinės apsaugos priemonių. Jos apima bedarbio pašalpas, kurios nėra aiškiai susietos su aktyviosiomis priemonėmis, ir išankstinės senatvės pensijas.

7 straipsnio 3 dalyje taip pat nustatyta, kad į EGF priemonių paketą gali būti įtrauktos specialios laikinos priemonės, pavyzdžiui, išmokos, mokamos darbo ieškančiam asmeniui, darbinimą skatinančios išmokos darbdaviams, judumo išmokos, pašalpos prižiūrintiesiems asmenims ir vaiko priežiūros pašalpos arba stipendijos asmenims, dalyvaujantiems mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo veikloje. Laikinių išmokų tinkamumas finansuoti priklauso nuo to, ar paramos gavėjas dalyvauja įgyvendinant aktyvias priemones tuo laikotarpiu, už kurį mokama išmoka.

Pagal 7 straipsnio 2 dalį išmokos ir skatinamosios išmokos (t. y. bet kokios tiesioginės išmokos paramos gavėjui arba darbdaviui, išskyrus išmokas įmonėms steigti, kurioms nustatyta atskira viršutinė riba) negali viršyti 35 proc. visų suderinto individualiems poreikiams pritaiktų paslaugų paketo sąnaudų. Ši procentinė dalis taikoma ir galutinėje ataskaitoje pateiktoms sumoms.

8.8. Klausimas. Ar galite pateikti konkrečių pavyzdžių, kokios pasyviosios socialinės apsaugos priemonės neatitinka EGF bendro finansavimo reikalavimų?

Atsakymas. Pasyviosios socialinės apsaugos priemonės, netinkamos finansuoti EGF lėšomis, yra tos, kurios teikiamos darbuotojui nepriklausomai nuo to, ar jis aktyviai ruošiasi naujam darbui. Jos apima išmokas, mokamas siekiant išlaikyti bedarbio pajamas, ir paramą, teikiamą nepriklausomai nuo darbuotojo dalyvavimo įgyvendinant iš EGF bendrai finansuojamas priemones, taip pat išankstinės senatvės pensijos išmokas.

8.9. Klausimas. Ar EGF priemonių paketo finansiniais ištekliais galima bendrai finansuoti galutinės ataskaitos, kurią privaloma pateikti pagal EGF reglamento 20 straipsnio 1 dalį, rengimą?

Atsakymas. Taip. Visos administracinės išlaidos yra tinkamos finansuoti iki galutinės ataskaitos pateikimo datos, todėl finansavimo sprendime nustatomas kitas šių išlaidų finansavimo galutinis terminas.

8.10. Klausimas. Ar visos priemonės darbuotojams remti turi būti visiškai apmokėtos iki įgyvendinimo laikotarpio pabaigos?

Atsakymas. Pati veikla turi būti vykdyta įgyvendinimo laikotarpiu. Likusias neapmokėtas sąskaitas galima apmokėti po šio laikotarpio, bet jos turi būti apmokėtos iki galutinės ataskaitos pateikimo (per septynis mėnesius po įgyvendinimo laikotarpio pabaigos).

Kai finansinė parama savarankiškai veiklai, verslo pradžiai ir įmonės perimantiems darbuotojams išmokama *ex post*, t. y. kai kompensuojamos išlaidos, patirtos steigiant verslą įgyvendinimo laikotarpiu, ji gali būti išmokama per septynis mėnesius po įgyvendinimo laikotarpio pabaigos, kaip paaiškinta ankstesnėje pastraipoje. Kai visa

finansinė parama išmokama prieš pradėdant verslą, galutiniai paramos gavėjai gali toliau naudoti tas lėšas ir po įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

Po įgyvendinimo laikotarpio pabaigos patirtos sąnaudos negali būti bendrai finansuojamos iš EGF, išskyrus mokymo kursus, kurie trunka ilgiau nei dvejus metus, kai mokesčiai už juos (bet ne papildomos sąnaudos) taip pat yra tinkami finansuoti iki galutinės ataskaitos pateikimo datos. Daugiau informacijos apie tai žr. atsakyme į **7.5** klausimą.

8.11. Klausimas. Ar valstybės narės gali kaip tinkamą finansuoti individualiems poreikiams pritaikytų priemonių paketo dalį įtraukti mikrokreditus verslo įmonių steigimui?

Atsakymas. Su mikrokreditais susijęs finansavimas yra galimas, tačiau praktiškai ribotas. Kaip pavyzdžius galima paminėti EGF paramos įgyvendinimo laikotarpiu mokėtinas mikrokreditų palūkanas, mokesčius konsultavimo arba teisinės paslaugas, verslo plano rengimo sąnaudas ir kt. Kadangi visos išlaidos turi būti patirtos įgyvendinimo laikotarpiu (t. y. paskola turėtų būti ir gauta, ir gražinta iki šio laikotarpio pabaigos), šis laikotarpis nėra tinkamas paskolai gauti. Įmonių steigimo ar perėmimo tikslais EGF teikia galimybę gauti dotaciją.

8.12. Klausimas. Ar darbuotojai, pasinaudoję mikrokreditais kaip EGF individualiems poreikiams pritaikytų priemonių paketo dalimi, taip pat gali gauti finansavimą pagal kitą ES mikropaskolų programą?

Atsakymas. Siekiant išvengti bet kokios dvigubo finansavimo pagal ES finansines priemones rizikos (EGF reglamento 9 straipsnio 5 dalis), verslo kūrimo iniciatyvoms (įmonei steigti) skirtais mikrokreditais, kurie (bendrai) finansuojami iš dviejų ES finansavimo šaltinių, turėtų būti remiami visiškai skirtingi verslo pradžios aspektai. Kiekvienu skirtingu atveju itin rekomenduojama, kad valstybės narės, prieš planuodamos panaudoti mikrokreditus pagal daugiau nei vieną ES finansinę priemonę, prašytų Komisijos patarimo.

8.13. Klausimas. Ar savo paraiškoje dėl EGF paramos valstybė narė gali atskirai nurodyti priemones, kurios bus visiškai finansuojamos nacionalinėmis lėšomis, ir priemones, kurios bus finansuojamos tik iš EGF?

Atsakymas. Valstybės narės turi pateikti suderintą EGF remtinių priemonių paketą ir bendro EGF finansavimo prašyti jam visam. Reikėtų aprašyti bet kokią priemonę, kurią valstybės narės ketina finansuoti savo lėšomis, bet jos nereikia įtraukti į EGF remtinių priemonių paketą.

8.14. Klausimas. Ar į EGF paraišką gali būti įtrauktas privačiojo sektoriaus bendras finansavimas?

Atsakymas. Taip. EGF reglamente konkrečiai nenurodyta, iš kokių dalių turėtų būti sudarytas valstybės narės įnašas. Tačiau privačiosios lėšos, kaip ir viešosios lėšos, negali būti skirtos išlaidoms, kurios yra privalomos pagal nacionalinę teisę arba kolektyvinę sutartį, finansuoti. Privačiojo sektoriaus bendram finansavimui taip pat keliami tie patys EGF audito ir kontrolės reikalavimai kaip ir viešajam bendram finansavimui. Valstybė narė lieka atsakinga už nacionalinį bendrą finansavimą, neatsižvelgiant į jo šaltinius.

8.15. Klausimas. Ar valstybė narė įgyvendinimo laikotarpiu gali perskirstyti lėšų sumas tarp įvairių biudžeto punktų?

Atsakymas. Taip, valstybės narės gali lanksčiai perskirstyti lėšų sumas tarp įvairių šio paketo biudžeto punktų, išdėstytų finansavimo sprendime, tačiau negalima viršyti bendro biudžeto, kuris nustatytas finansavimo sprendime.

Jei perskirstant viršijamas 20 proc. padidinimas vienai ar kelioms biudžeto eilutėms (kaip nurodyta finansavimo sprendimo priede), valstybė narė turi iš anksto apie tai pranešti Komisijai ir paaiškinti kiekvieną perskirstymą.

Galima perskirstyti suderintam individualiems poreikiams pritaikytų paslaugų paketui arba įgyvendinimo veiklai (pvz., parengiamajai veiklai, valdymui, kontrolei ir kt.) skirtas lėšas ir net perkelti lėšas tarp šių dviejų bendrų kategorijų, jeigu jas perskirstant laikomasi patikimo finansų valdymo ir tai atitinka proporcingumo principą bei reglamento nuostatas. Daugiau informacijos apie tai taip pat žr. atsakymuose į **8.2** ir **8.5** klausimus.

Valstybės narės savo galutinėse ataskaitose taip pat turi pateikti išsamų paaiškinimą apie įgyvendinimo laikotarpiu atliktą lėšų perskirstymą.

8.16. Klausimas. Ar įgyvendinimo laikotarpiu į biudžetą gali būti įtrauktos naujos priemonės?

Atsakymas. Įgyvendinimo metu, kaip nustatyta reglamento 17 straipsnio 4 dalyje, valstybė narė gali pateikti Komisijai pasiūlymą iš dalies pakeisti 7 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose numatytas priemones, jas papildant kitomis tinkamomis finansuoti priemonėmis, su sąlyga, kad tokie pakeitimai būtų tinkamai pagrįsti ir bendras biudžetas neviršytų suteiktos finansinės paramos sumos. Komisija įvertins siūlomus pakeitimus ir, jeigu jiems pritaris, iš dalies pakeis finansavimo sprendimą ir apie jo pakeitimą praneš valstybei narei.

8.17. Klausimas. Kas atsitinka, jei rengiant galutinę ataskaitą paaiškėja, kad valstybė narė, įgyvendindama priemonių paketą, patyrė ne tiek daug išlaidų, kiek buvo nurodyta jos paraiškoje?

Atsakymas. Pagal reglamento 24 straipsnio 1 dalį valstybės narės bus paprašyta grąžinti nepanaudotą jai suteikto išankstinio finansavimo įnašo dalį, nurodytą išlaidas pagrindžiančioje suvestinėje, kurią valstybė narė pateiks kartu su savo galutine ataskaita.

8.18. Klausimas. Ar EGF parama gali būti visiškai ar iš dalies panaikinta?

Atsakymas. Jei Komisija, atlikusi reikiamus patikrinimus, padaro išvadą, kad valstybė narė nesilaikė finansavimo sprendime nustatytų įsipareigojimų arba nevykdo 23 straipsnyje nustatytų įsipareigojimų, Komisija paprašys valstybės narės pateikti savo pastabas. Nepasiekus susitarimo, Komisija priims valstybei narei skirtą finansavimo sprendimą, kuriame pateiks savo skaičiavimus ir reikalaus, kad valstybė narė grąžintų visą įnašą arba jo dalį.

8.19. Klausimas. Ar kaip mokymo priemonė naudojama įranga, kaip antai, nešiojamieji kompiuteriai, vaizdo projektoriai ar vaizdo kameros, gali būti bendrai finansuojama EGF lėšomis?

Atsakymas. EGF bendro finansavimo reikalavimus atitinka tik nusidėvėjimo išlaidos, patirtos įgyvendinant EGF paramą.

Įranga, kuri naudojama kaip mokymo prietaisai pagal vieną ar daugiau iš EGF bendrai finansuojamų priemonių, pavyzdžiui, nešiojamieji kompiuteriai, vaizdo projektoriai ar vaizdo kameros, gali būti laikoma tiesiogiai susijusia su atitinkamos priemonės įgyvendinimu. Jeigu tam tikras įrenginys yra nurašytas pagal valstybės mokesčių ir apskaitos taisykles, į EGF sąskaitas gali būti įtraukta tik to įrenginio nusidėvėjimo sąnaudų dalis, patirta tuo metu, kai įrenginys naudotas su EGF parama susijusioms reikmėms. Audito seka turi būti aiški ir tinkamai patvirtinta dokumentais.

Pavyzdys. Gaminio, kuris naudojamas kaip mokymo prietaisas, pirkimo kaina yra 800 EUR, o jo nusidėvėjimo laikotarpis pagal nacionalines taisykles yra ketveri metai (t. y. nusidėvėjimo sąnaudos per mėnesį yra 800 EUR/48 mėnesiai = 16,7 EUR). Jei šis mokymo prietaisas buvo naudotas vienoje ar daugiau EGF mokymo priemonių 20 mėnesių, vadinasi 16,7 EUR x 20 mėnesių = iš viso 334 EUR gali būti finansuojami iš EGF lėšų.

8.20. Klausimas. Ar valstybėse narėse, kuriose mokymas yra nemokamas, būtų galima įtraukti vidutines švietimo išlaidas vienam gyventojui?

Atsakymas. Kai EGF paramos gavėjas mokosi aukštojo mokslo įstaigoje, atitinkamas mokymas galėtų būti bendrai finansuojamas EGF lėšomis, neatsižvelgiant į tai, ar mokestis už mokymą visiškai ar iš dalies padengia švietimo išlaidas. Jei mokymas nemokamas, bendrai finansuotinų mokymo išlaidų nėra.

8.21. Klausimas. Ar priemonės, įgyvendinamos už ES ribų arba už EGF paramos prašančios valstybės narės ribų, atitinka EGF bendro finansavimo reikalavimus?

Atsakymas. Priemonės teikiamos kuo arčiau reikalavimus atitinkančių paramos gavėjų, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tiek dalyvavimui, tiek priemonių valdymui ir kontrolei. Tačiau valstybė narė gali nuspręsti įgyvendinti priemonės kitoje valstybėje narėje arba ES nepriklausančioje šalyje, nes reglamentu neribojama vieta, kur priemonės gali būti taikomos.

Vadovaujančioji institucija turi įvertinti įgyvendinimo už nacionalinės teritorijos ribų patogumą, taip pat atsižvelgdama į papildomą našta, susijusią su priemonių valdymu ir kontrole.

8.22. Klausimas. Ar priemonės, kuriomis siekiama reintegracijos į darbo rinką kitoje valstybėje narėje arba ES nepriklausančioje šalyje, atitinka EGF bendro finansavimo reikalavimus?

Atsakymas. Priemonės turėtų atspindėti tikėtinus vietas, regiono ar nacionalinės darbo rinkos poreikius. Tačiau prireikus gali būti remiamas atleistų darbuotojų judumas, siekiant padėti jiems rasti naują darbą kitur.

8.23. Klausimas. Ar paramos gavėjas, kuris gauna finansinę paramą, kad galėtų pradėti savo verslą, taip pat gali gauti tam skirtą EGF finansinę paramą?

Atsakymas. Siekiant išvengti dvigubo finansavimo, finansavimas iš skirtingų šaltinių neturi padengti tų pačių išlaidų. Pavyzdžiui, paramos gavėjas gauna paramą naujam verslui remti pagal nacionalinę arba regioninę programą ir 20 000 EUR EGF paramą verslui kurti. Parama pagal nacionalinę programą naudojama steigimo išlaidoms, pvz., įmonės registravimo išlaidoms, mokesčiams už teisės konsultantus ir (arba) teisininko paslaugas ir kt., padengti; EGF parama naudojama įrangai ar prekėms pirkti ir t. t.

Paramos gavėjas turi nustatyti aiškią įvairių gautų sumų panaudojimo audito seką.

Sumos, kurias paramos gavėjas gauna iš kitų nacionalinių šaltinių, negali būti įskaičiuotos į EGF išlaidų suvestinę kaip nacionalinė parama.

8.24. Klausimas. Kai paramos gavėjas iš įvairių šaltinių gauna finansinę paramą savo verslui pradėti, ar bendra gauta suma gali viršyti EGF reglamente nustatytą 22 000 EUR ribą?

Atsakymas. EGF reglamente nustatyta 22 000 EUR riba investicijoms, skirtoms pradedantiems savarankišką veiklą, taikoma tik bendrai EGF finansuojamai sumai.

9. PROCEDŪROS IR TERMINAI

9.1. Klausimas. Kaip pateikti paraišką dėl EGF bendro finansavimo?

Atsakymas. EGF paraišką reikėtų pateikti per sistemą [SFC2021](#), kurioje pateikta paraiškos pildymo internetu forma. Savo valstybės narės EGF kontaktinio asmens paklauskite, kas turi teisę pildyti šią formą ir kas gali ją patvirtinti prieš pateikiant Komisijai.

9.2. Klausimas. Ar yra nustatytas paraiškos pateikimo terminas?

Atsakymas. Vėliausia data, iki kurios galima pateikti paraišką (galutinis terminas), apskaičiuojama taip (žr. EGF reglamento 8 straipsnio 1 dalį):

- prie 4 arba 6 mėnesių ataskaitinio laikotarpio
- pridedamos paraiškai parengti skirtos 12 savaičių.

Po tos datos pateiktos paraiškos nepriimamos.

9.3. Klausimas. Kaip reikėtų tiksliai apskaičiuoti įvairius laikotarpius, t. y. EGF reglamente nurodytus mėnesius ir savaites, pavyzdžiui, ataskaitinį laikotarpį, 12 savaičių iki paraiškos pateikimo, EGF įgyvendinimo etapo pabaigą arba galutinės ataskaitos pateikimo datą?

Atsakymas. 12 savaičių laikotarpis, kuriuo rengiama ir pateikiama paraiška (EGF reglamento 8 straipsnio 1 dalis), prasideda 4 arba 6 mėnesių ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną ir baigiasi po 12 savaičių tą pačią savaitės dieną. Pavyzdys. Jei paskutinė ataskaitinio laikotarpio diena yra **trečiadienis** (2021 10 6), paskutinė paraiškos pateikimo diena yra **trečiadienis** (2021 12 29).

4 ar 6 mėnesių ataskaitinis laikotarpis (EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalis) yra skaičiuojamas nuo tam tikro mėnesio vienos dienos iki tam tikro mėnesio tos pačios dienos, pavyzdžiui: nuo 2021 6 6 iki 2021 10 6. Išimtis daroma, kai ta pati diena nepasikartoja atitinkamame mėnesyje, pvz.: nuo 2021 10 31 iki 2022 2 28 (vietoje 02 31).

24 mėnesių įgyvendinimo laikotarpis nuo finansavimo sprendimo įsigaliojimo dienos (EGF reglamento 14 straipsnio 2 dalis) skaičiuojamas nuo tam tikros dienos iki tam tikro mėnesio tos pačios dienos (pavyzdys: jei finansavimo sprendimo įsigaliojimo data yra 2021 12 16, tai paskutinė įgyvendinimo diena – 2023 12 16).

Ta pati taisyklė taikoma **7 mėnesių** laikotarpiui (EGF reglamento 20 straipsnio 1 dalis), per kurį valstybės narės turi pateikti galutinę įgyvendinimo ataskaitą, pvz.: paskutinė įgyvendinimo diena 2023 12 16 reiškia, kad paskutinė ataskaitos pateikimo diena yra 2024 7 16.

Išimtis daroma, kai galutinis terminas yra šeštadienis, sekmadienis arba švenčių diena – tuomet terminas perkeliamas į kitą darbo dieną.

Aprašytas mėnesių ir savaitių skaičiavimo metodas pagrįstas 1971 m. birželio 3 d. Tarybos [reglamentu \(EEB, Euratomas\) Nr. 1182/71](#).

9.4. Klausimas. Ar valstybė narė gali pateikti papildomos informacijos po to, kai pateikta EGF paramos paraiška?

Atsakymas. Taip, ir daugeliu atvejų to reikės. Po paraiškos pateikimo Komisija per 10 darbo dienų² gali užduoti papildomų klausimų, susijusių su visais klausimais, kurie paraiškoje nėra pakankamai aiškūs (EGF reglamento 8 straipsnio 4 dalis). Valstybė narė turi atsakyti per 15 darbo dienų (8 straipsnio 5 dalis). Po šio galutinio termino Komisija įvertins paraišką remdamasi gauta informacija.

15 darbo dienų, per kurias valstybė narė turėtų atsakyti, terminas gali būti pratęstas dar 10 darbo dienų (EGF reglamento 8 straipsnio 5 dalis), jeigu valstybė narė dėl to nusiunčia prašymą Komisijai, paaiškindama, kodėl jai reikia daugiau laiko.

9.5. Klausimas. Kiek laiko praeina nuo paraiškos dėl EGF paramos pateikimo iki finansavimo sprendimo įsigaliojimo?

Atsakymas. Toliau nurodyti įprasti terminai.

Prieš teikiant paraišką

- 4 arba 6 mėnesių ataskaitinis laikotarpis, kuriuo valstybė narė skaičiuoja atleistus darbuotojus.
- 12 savaitių, per kurias valstybė narė parengia ir pateikia paraišką.

Pateikus paraišką

- 10 darbo dienų, per kurias Komisija gali paprašyti pateikti bet kokią trūkstamą informaciją.
- 15 darbo dienų, per kurias valstybė narė turėtų pateikti trūkstamą informaciją.
- 50 darbo dienų, per kurias Komisija parengia ir priima pasiūlymą dėl sprendimo.

Retais atvejais šis terminas gali būti pratęstas:

² Europos Komisijos švenčių dienos [2021 m.](#), [2022 m.](#) ir [2023 m.](#)

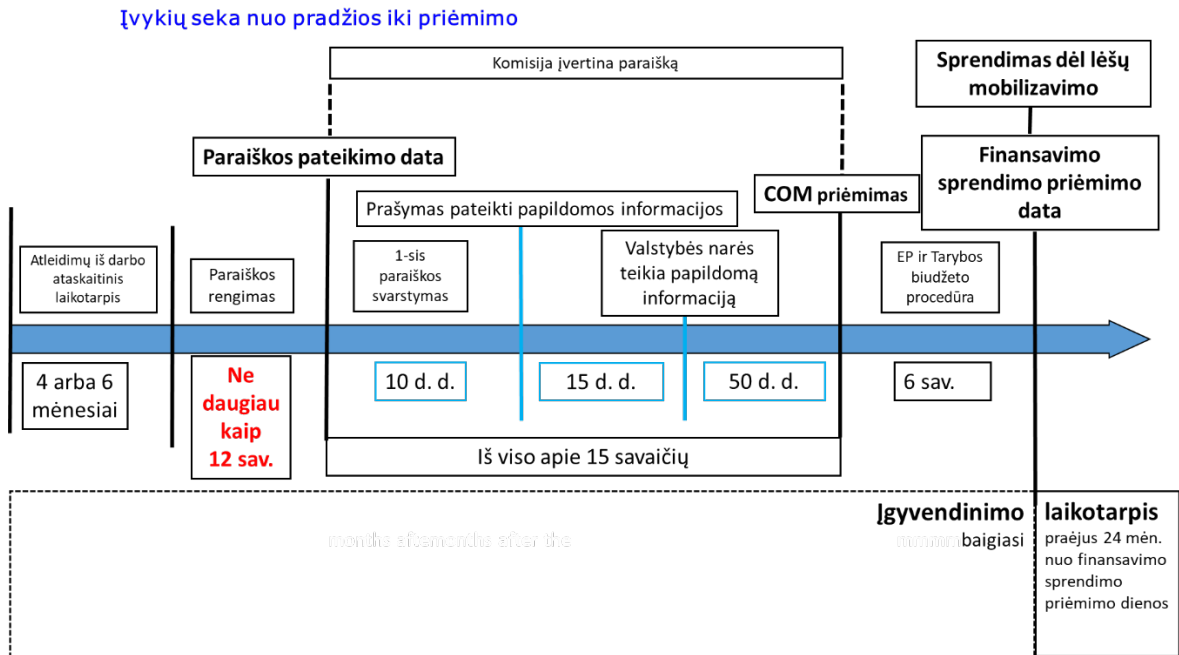
- jeigu reikia paraiškos vertimo, terminas pradedamas skaičiuoti tik po to, kai bus atliktas vertimas;
- jeigu valstybė narė tinkamai pagrindžia, kodėl jai sunku atsakyti į Komisijos klausimus per 15 darbo dienų laikotarpį, ji gali prašyti skirti dar 10 darbo dienų, kad galėtų pateikti atsakymą;
- jeigu Komisija išskirtiniais atvejais negali užbaigti vertinimo per 50 darbo dienų, ji turi apie tai informuoti atitinkamą valstybę narę, paaiškinti vėlavimo priežastis ir nustatyti naują vertinimo užbaigimo datą. Naujoji data turi būti nustatyta per 20 darbo dienų nuo pradinio termino;
- jeigu konkrečiais metais lėšų nepakanka (t. y. jei turimų EGF įsipareigojimų asignavimų nepakanka paramos sumai pagal Komisijos pasiūlymą padengti), pasiūlymo priėmimas gali būti atidėtas, kol kitais metais bus skirti įsipareigojimų asignavimai.

Komisija įvertina paraiškas ir pasiūlo biudžeto valdymo institucijai (Europos Parlamentui ir Tarybai) priimti sprendimą mobilizuoti EGF lėšas. Biudžeto valdymo institucija per šešias savaites turi patvirtinti arba atmesti atitinkamą finansavimą.

Kai biudžeto valdymo institucija praneša Komisijai apie EGF lėšų mobilizavimo patvirtinimą, įsigalioja finansavimo sprendimas ir Komisija, paprastai per 15 dienų, finansinę paramą atitinkamai valstybei narei sumoka vienu išankstiniu mokėjimu, prilygstančiu 100 proc. prašomos paramos dydžio.

Visas procesas nuo paraiškos pateikimo iki mokėjimo trunka apie 24 savaites.

Įvykių seka

9.6. Klausimas. Kaip valstybė narė informuojama apie terminus ir įsipareigojimus, kai patvirtinama jos paraiška?

Atsakymas. Komisijos sprendimas, kuriuo valstybei narei skiriama finansinė parama (finansavimo sprendimas), siunčiamas atitinkamos valstybės narės nuolatiniam atstovui ES. Šiame finansavimo sprendime nurodomi įgyvendinimo, ataskaitų teikimo ir vertinimo galutiniai terminai, jame pateikiamas preliminarus numatytų priemonių biudžetas, taip pat nurodomas apytikris dalyvių skaičius.

Ypač svarbu, kad valstybė narė laikytųsi visų reglamente nustatytų ir finansavimo sprendime nurodytų sąlygų. Valstybė narė turėtų labai atidžiai perskaityti finansavimo sprendimą ir, jeigu jame būtų kokių nors klaidų, iškart kreiptis į Komisiją, kad jos būtų ištaisytos.

Komisija atskirai paskelbs sprendimo įsigaliojimo datą.

9.7. Klausimas. Kokia yra ekspertų, su kuriais Komisija turi konsultotis prieš priimdama deleguotąjį aktą, skyrimo procedūra?

Atsakymas. [2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros](#) nustatyta, kad sprendimą dėl to, kurie ekspertai turi dalyvauti valstybės narės vardu, turi priimti valstybė narė, oficialiai nepriimdama tokių ekspertų skyrimo procedūros. Todėl valstybė narė savo nuožiūra sprendžia, kaip skiriami ekspertai.

9.8. Klausimas. Ar pagal EGF reglamento 26 straipsnį įsteigtas komitetas yra tokios pačios sudėties kaip ir ekspertų grupė, su kuria Komisija turi konsultotis prieš priimdama deleguotąjį aktą?

Atsakymas. Komisijai padeda iš valstybių narių atstovų sudarytas komitetas (26 straipsnis), kuriam pirmininkauja Komisijos atstovas. Valstybė narė savo nuožiūra sprendžia, kaip skiriami komiteto nariai.

Valstybė narė gali pasirinkti, kad jai atstovautų skirtingi asmenys arba tas pats asmuo: kaip komiteto narys, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011, kaip ekspertas, su kuriuo Komisija turi konsultuotis prieš priimdama deleguotąjį aktą, ir kaip EGF kontaktinis asmuo.

10. INFORMAVIMAS IR VIEŠINIMAS

10.1. Klausimas. Kokios komunikacijos veiklos tikimasi iš valstybių narių?

Atsakymas. EGF reglamento 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kas turėtų būti informuojamas apie Sąjungos finansavimą, ir nurodyta, kad atitinkama valstybė narė turi pateikti informaciją apie EGF ir jo bendrai finansuojamas priemones, užtikrindama, kad EGF parama būtų matoma ir akcentuojama. Valstybė narė, atsižvelgdama į nacionalinius ypatumus, pati pasirenka tinkamas komunikacijos priemones.

Geras ryšių priemonių pavyzdys – interneto svetainė, nes tai yra viena bendra priemonė, kuria galima suteikti visą reikiamą informaciją susijusiems darbuotojams, socialiniams partneriams, žiniasklaidai ir plačiajai visuomenei. ES bendro finansavimo gavėjų informavimas per kolektyvines ar dvišales informacines sesijas taip pat yra sveikintina praktika ir gera galimybė pranešti, kad įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje bus pradėta paramos gavėjų apklausa. Komisija taip pat ragina naudotis socialine medija, informacine medžiaga, kaip antai plakatais, vaizdo medžiaga, skrajutėmis, kt. ir spaudos medžiaga.

Apskritai ir konkrečiu atveju su EGF susijusi parengta komunikacijos ir matomumo medžiaga turėtų būti nemokama, o Sąjungai turėtų būti suteikta neišimtinė ir neatšaukiama licencija ją naudoti. Paprašius ši medžiaga bus pateikta Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir agentūroms.

Valstybė narė gali nuspręsti surengti konferenciją, pavyzdžiui, baigiantis EGF paramos įgyvendinimo laikotarpiui, siekdama didinti informuotumą apie EGF ir taikytų priemonių rezultatus. Konferencijos mastas gali būti įvairus – nuo vietinio iki tarptautinio, tačiau bet kuriuo atveju ji turėtų sulaukti žiniasklaidos dėmesio.

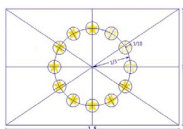
Informavimo veiklos ir viešinimui skirtos medžiagos sąnaudos gali būti padengtos iš EGF bendrai finansuojamo biudžeto kaip administracinių išlaidų dalis. Daugiau informacijos apie atitinkamą biudžetą pateikta atsakymuose į **8.2.** ir **8.5.** klausimus.

Žr. **8.4.** klausimą dėl nepakankamo komunikacijos reikalavimų laikymosi pasekmių.

10.2. Klausimas. Ar pakanka informuoti apie EGF paramą toje vietoje, kurioje įgyvendinamos EGF finansuojamos priemonės?

Atsakymas. Ne. Jei visi darbuotojai naudojami ta pačia vieta, būtina pakabinti ženklą su Europos vėliava ir užrašu „Bendrai finansuoja EUROPOS SAJUNGA“³, tačiau,

³ Europos Sąjungos paramai pabrėžti galima naudoti tik Europos vėliavą.

atsižvelgiant į aplinkybes, tikimasi daugiau. Jei įmanoma, reikėtų asmeniškai informuoti kiekvieną darbuotoją. Visoje informacinėje medžiagoje, pvz., literatūroje, brošiūrose ar plakatuose, turėtų būti Europos vėliava ir šis teiginys. Svarbu pranešti apie EGF paramą tam skirtoje interneto svetainėje. Valstybės narės institucijos turėtų bendrauti su žiniasklaida, užtikrinti, kad informacija būtų skelbiama per televiziją, rengti susitikimus su socialiniais partneriais, surengti konferenciją ar pan. Siūlomas tokios veiklos biudžetas turėtų būti sudarytas atsižvelgiant į šiuos poreikius. Per audito vizitus bus tikrinama, ar EGF parama pakankamai viešinama.

10.3. Klausimas. Ar galima atlikti vertinimą (finansuojamų priemonių poveikio tyrimą) naudojant EGF lėšas pagal 7 straipsnio 5 dalį?

Atsakymas. Taip, tai daryti galima ir tam Komisija pritaria. Į paraišką turi būti įtrauktas tyrimo biudžetas, o rezultatai turi būti įtraukti į Komisijai siunčiamą galutinę ataskaitą.

Europos vėliava turi būti pastebimai naudojama visoje visuomenei ar dalyviams naudojamoje su paramos įgyvendinimu susijusioje komunikacijos medžiagoje (kaip antai, spausdinti ar skaitmeniniai produktai, interneto svetainės ir jų mobiliosios versijos).

Šalia vėliavos visada rašomas visas užrašas „Bendrai finansuoja EUROPOS SĄJUNGA“. Jis negali būti pakeistas ar sujungtas su kitais grafiniais elementais ar tekstu.

Užrašui gali būti naudojami tik šie šriftai: *Arial*, *Auto*, *Calibri*, *Garamond*, *Trebuchet*, *Tahoma*, *Verdana*, *Ubuntu*. Kursyvo ir pabraukimo stiliai arba šrifto efektai nenaudojami.

Tekstas neturi nė kiek dengti Europos vėliavos. Naudojamas vėliavos dydžiui proporcingas šrifto dydis. Priklausomai nuo fono naudojamas mėlynos (*reflex blue*), juodos arba baltos spalvos šriftas.

Europos vėliava negali būti pakeista ar sujungta su kitais grafiniais elementais ar tekstu. Jei papildomai pateikiami kiti logotipai, jie negali būti didesni už vėliavą.

Žr. [Tinkamo ES emblemos \(vėliavos\) naudojimo vykdant ES programas vadovą](#).

Šiuos du vaizdinius elementus ([vėliavą ir finansavimo pareiškimą](#)) galima parsisiųsti adresu

10.4. Klausimas. Pagal 7 straipsnio 5 dalį kaip EGF paketo dalis gali būti finansuojama valdymo ir kontrolės veikla. Ar turite konkrečių tokių priemonių pavyzdžių?

Atsakymas. Valdymas yra programos vykdymas, bendra priežiūra, gairių nustatymas, užtikrinimas, kad lėšas gautų tie žmonės, kuriems jos skirtos, ir kad priemonės būtų įgyvendintos. Valdymas apima visus lygmenis nuo ministerijos iki įstaigų, kuriose vykdoma veikla.

Kontrolė – tai tikrinimas, ar tinkamai veikia valdymo sistema, įskaitant visų reikiamų audito procedūrų nustatymą ir privalomą audito veiklą, vykdomą nuo centrinio lygmens iki įstaigų, kuriose įgyvendinama veikla.

11. VALDYMAS, AUDITAS IR VERTINIMAS

11.1. Klausimas. Ar EGF valdymo ir kontrolės sistema turėtų būti tokia pati kaip ir struktūrinių fondų?

Atsakymas. Nors valstybės narės pačios sprendžia, kaip valdyti EGF, joms gali būti patogiu šiuo tikslu pasitelkti struktūrinių fondų valdymo institucijas dėl įvairių priežasčių:

- (1) valstybė narė EGF paramos dažnai neprašo, todėl įsteigti atskirą struktūrą nėra būtina;
- (2) kadangi valstybė narė turi užtikrinti ESF+ ir EGF paramos tarpusavio papildomumą, gali būti naudinga, kad ESF+ vadovaujančioji institucija būtų atsakinga ir už EGF arba kad abi institucijos palaikytų glaudžius ryšius;
- (3) jeigu valdymo ir kontrolės sistema yra bendra, ESF+ sistemų audito rezultatus galima panaudoti ir EGF reikmėms.

Net jeigu naudojamosi ESF+ sistema, paprastai vertėtų ją pritaikyti EGF poreikiams (kurie yra kur kas paprastesni). Kad ir kokią sistemą nuspręstų naudoti valstybė narė, ją būtina aprašyti jos EGF paraiškoje.

11.2. Klausimas. Ar valstybės narės gali naudoti kitą EGF audito sistemą, o ne tą, kuri skirta ESF+?

Atsakymas. Taip. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų audito procedūros būtų tinkamos ir skaidrios. Gavusi prašymą, Komisija gali patarti.

11.3. Klausimas. Koks yra paramos gavėjų apklausos tikslas pagal 22 straipsnio 4 dalį?

Atsakymas. Paramos gavėjų apklausos tikslas – surinkti duomenis apie apčiuopiamus paramos gavėjų įsidarbinimo galimybių pokyčius arba jau įsidarbinusių asmenų atveju – duomenis apie rasto darbo kokybę, pvz., apie darbo valandų pasikeitimą, darbo sutarties rūšį (darbas visą darbo dieną arba ne visą darbo dieną; terminuota arba neterminuota), atsakomybės lygį arba darbo užmokesčio lygio pokytį, palyginti su ankstesniu darbu, ir sektorių.

Paramos gavėjų apklausos padės geriau suprasti EGF intervencijų pridėtinę vertę, todėl jos bus pagrindinė tolesnės fondo plėtros priemonė.

Informacija suskirstoma pagal lytį, amžiaus grupę, išsilavinimo lygį ir profesinės patirties lygį.

11.4. Klausimas. Koks yra valstybių narių vaidmuo rengiant paramos gavėjų apklausą?

Atsakymas. Paramos gavėjų apklausa bus atliekama šeštąjį mėnesį po kiekvienos konkrečios paramos įgyvendinimo laikotarpio pabaigos, siekiant surinkti duomenis ir palengvinti būsimus vertinimus. Apklausa turėtų būti prieinama dalyviams ne trumpiau kaip 4 savaites.

Valstybės narės skatina paramos gavėjų dalyvavimą išsiųsdamos kvietimą dalyvauti ir bent vieną priminimą. Kai valstybės narės informuoja apie galimybę gauti EGF paramą, paramos gavėjams taip pat turėtų būti pranešta, kad įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje bus atlikta apklausa. Valstybės narės turi pranešti Komisijai apie pastangas susisiekti su paramos gavėjais.

Siekdama užtikrinti konkrečių paramų palyginamumą, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, parengia paramos gavėjų apklausos šabloną ir pateikia vertimą į visas ES kalbas. Komisija taip pat nustato, kaip ir kada bus atliekamas tyrimas.

11.5. Klausimas. Koks yra valstybių narių vaidmuo atliekant EGF vertinimą?

Atsakymas. EGF reglamente numatyta iki 2025 m. birželio 30 d. atlikti laikotarpio vidurio vertinimą, o iki 2029 m. gruodžio 31 d. – *ex post* vertinimą. Į abu vertinimus turi būti įtraukti atitinkami statistiniai duomenys apie finansinę paramą, suskirstyti pagal sektorius ir valstybes nares. Komisija taip pat rinks ir analizuos rodiklius, kuriuos valstybės narės turi pateikti kartu su galutine ataskaita, taip pat paramos gavėjų apklausų rezultatus ir juos naudos vertinimo tikslais.

Vertinimus atlieka Komisija, padedama išorės ekspertų ir glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis. Galutinių ataskaitų kokybė turi tiesioginį poveikį ekspertų rezultatams.

Valstybių narių prašoma pateikti vertintojams EGF paramą gavusių darbuotojų sąrašus, parengtus 24 mėnesių įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje, kad su šiais darbuotojais būtų galima susisiekti. Valstybių narių gali būti prašoma kitos svarbios informacijos, o jų atstovai gali būti kviečiami dalyvauti Komisijos rengiamuose techniniuose posėdžiuose.

11.6. Klausimas. Ką reiškia papildomumas?

Atsakymas. Papildomumas gali būti suprantamas kaip dvigubo finansavimo vengimas ir kaip turimų išteklių derinimas.

Siekiant išvengti dvigubo finansavimo, viena ir ta pati priemonė negali būti finansuojama dviejų ar daugiau ES fondų lėšomis. Šiuo tikslu EGF išlaidos turi būti atskirai identifikuojamos valstybės narės informacinėje sistemoje.

Tačiau gali būti, kad priemonių paketas finansuojamas iš įvairių šaltinių, t. y. kai kurios į paketą įtrauktos priemonės gali būti bendrai finansuojamos ESF+ lėšomis, o kitos – tik iš nacionalinių išteklių arba gali būti bendrai finansuojamos EGF lėšomis.

Paraiškoje turi būti aprašytas priemonių paketas, kuris bus siūlomas atleistiems darbuotojams, ir prireikus nurodyti (bendro) finansavimo šaltiniai.

Be to, vadovaujantis pokyčiams ir restruktūrizavimui numatyti skirta ES kokybės sistema, EGF reglamento 20 straipsnio 1 dalies a punkte reikalaujama, kai įmanoma, nurodyti EGF priemonių papildomumą su priemonėmis, finansuojamomis pagal kitas Sąjungos ar nacionalines programas.

12. ATASKAITOS IR UŽBAIGIMAS

12.1. Klausimas. Kada reikia nusiųsti galutinę atskaitą Komisijai?

Atsakymas. Galutinę atskaitą (EGF reglamento 20 straipsnis) reikia nusiųsti Komisijai ne vėliau kaip po septynių mėnesių po įgyvendinimo laikotarpio pabaigos. Galutinės ataskaitos pateikimo terminas nurodytas Komisijos finansiniame sprendime.

Jei valstybės narės nuspręstų nutraukti prie individualių poreikių pritaikytų priemonių įgyvendinimą nepaėjęs 24 mėnesiams nuo paraiškos pateikimo dienos, tai nepakeistų galutinės ataskaitos pateikimo termino.

12.2. Klausimas. Kokią informaciją Komisija reikia nurodyti galutinėje ataskaitoje ir kokie yra oficialūs jos teikimo reikalavimai?

Atsakymas. EGF reglamento 20 straipsnyje nustatyta, kad galutinėje ataskaitoje turėtų būti pateikta išsami informacija apie finansinės paramos įgyvendinimą. Galutinėje ataskaitoje turi būti pateikti visi 20 straipsnyje išvardyti punktai bei audito nuomonė, nurodyta 23 straipsnio 3 dalyje, ir ji turi būti patvirtinta pareigūno, įgalioto nusiųsti tokią atskaitą valstybės narės vardu. Tai galėtų būti tas pats pareigūnas, kuris iš pradžių pateikė paraišką, arba kitas valstybės narės institucijų paskirtas pareigūnas.

Galutinė ataskaita turėtų būti pateikta per sistemą [SFC2021](#) ir ne vėliau kaip iki tos datos, kuri nustatyta EGF reglamente ir nurodyta tos konkrečios EGF paramos finansavimo sprendime.

12.3. Klausimas. Kokios yra EGF finansuojamų išlaidų pagrindimo (20 straipsnio 1 dalies e punktas) taisyklės?

Atsakymas. Kaip nustatyta EGF reglamento 20 straipsnio 1 dalies e punkte, išlaidų pagrindimas yra sudėtinė galutinės ataskaitos dalis. Valstybės narės turėtų naudotis pavyzdžiu, kurį galima rasti galutinės ataskaitos šablone, pateiktame sistemoje [SFC2021](#).

Patvirtindama šią išlaidas pagrindžiančią suvestinę įgaliotoji institucija patvirtina, kad veiksmai buvo įgyvendinti laikantis taikytinų Europos ir nacionalinių taisyklių, EGF reglamento ir EGF paramos finansavimo sprendimo nuostatų. Be to, ši institucija patvirtina, kad visos su EGF parama susijusios finansinės operacijos yra teisėtos ir kad visos išlaidos, kurios įtrauktos į išlaidas pagrindžiančią suvestinę, atitinka EGF reglamente nustatytus išlaidų tinkamumo finansuoti kriterijus ir yra iš tiesų apmokėtos.

12.4. Klausimas. Ar kiltų pasekmių, jei audito nuomonė nebūtų pateikta kartu su galutine ataskaita?

Atsakymas. Audito nuomonė yra neatskiriama galutinės ataskaitos dalis ir turi būti pateikta kartu su ja. Mėnesiais ar metais vėluojant pateikti audito nuomonę, kils abejonių dėl kontrolės priemonių, nustatytų siekiant užtikrinti teisingą ir veiksmingą ES lėšų naudojimą laikantis patikimo finansų valdymo principo, veiksmingumo.

Gerai veikiančios kontrolės sistemos buvimas yra vienas iš elementų, į kuriuos Komisija atsižvelgia vertindama paraišką. Kilus abejonių dėl taikomos kontrolės sistemos, gali kilti sunkumų teigiamai įvertinti naują paraišką.

12.5. Klausimas. Kokia informacija turi būti prieinama baigus įgyvendinti atitinkamą paramą?

Atsakymas. EGF reglamento 23 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad valstybės narės turi saugoti visus patirtų išlaidų patvirtinamuosius dokumentus, kad jie būtų prieinami Komisijai ir Audito Rūmams, trejus metus po EGF finansinės paramos teikimo užbaigimo. Valstybės narės gali saugoti tokius dokumentus elektronine forma.

Nesupainiokite užbaigimo rašto su būsimo užbaigimo raštu. Būsimo užbaigimo raštas išsiunčiamas netrukus po galutinės ataskaitos gavimo ir yra patvirtinamasis dokumentas dėl nepanaudoto įnašo grąžinimo.

12.6. Klausimas. Kaip Komisija užbaigia EGF paramos procedūrą?

Atsakymas. Kai Komisija gauna galutinę ataskaitą ir išlaidas pagrindžiančią suvestinę, ji pareikalauja, kad valstybė narė grąžintų nepanaudotas lėšas, kurias ji deklaravo savo išlaidas pagrindžiančioje suvestinėje. Šiuo tikslu rengiamas būsimo užbaigimo raštas.

Komisija taip pat gali paprašyti valstybės narės pateikti papildomos informacijos ir paaiškinimų dėl ataskaitos ir išlaidas pagrindžiančios suvestinės. Gavusi visą reikiamą informaciją, įskaitant nepriklausomos audito įstaigos nuomonę, Komisija per šešis mėnesius užbaigia finansinės paramos procedūrą. Tai atliekama oficialiu raštu (vadinamuoju užbaigimo raštu). Užbaigimo rašto data yra trejų metų laikotarpio, per kurį turi būti saugomi visi patvirtinamieji dokumentai, pradžia.

